

GEMEINDEAMT ZILLINGTAL

Bezirk Eisenstadt-Umgebung, Burgenland
7034 Zillingtal, Landstraße 3, Telefon: 02688/72100
Telefax: 02688/72100-4, e-mail: post@zillingtal.bgld.gv.at

-----DVR: 0660515-----

FILIP KAUŠIĆ S.J.

(1618. - 1673.)

rođeni Celindofac – Rektor Sveučilišta u Zagrebu

Općina Celindof srdačno Vas poziva nedelju 24. VI. na obilježavanje 400. obljetnice rođenja Filipa KAUŠIĆA

Program:

10.00 h : sv. maša u seoskoj crkvi

11.00 h: otkrivanje spomenika, otvorenje izložbe i predstavljanje knjige pred zgradom općinskoga ureda

12.00 h: ručak i zajedničko druženje u seoskoj krčmi

suorganizatori:

Hrvatski povijesni institut u Beču

Hrvatski kulturni i dokumentarni centar

Hrvati-Horvátok Egyesület

Prosimo Vas da do 20. VI. potvrdite svoje prisustvo

NUNTIATURA APOSTOLICA IN AUSTRIA

SEINE HEILIGKEIT
PAPST FRANZISKUS

übermittelt den Teilnehmern an
der Feier der Denkmalenthüllung
anlässlich des 400. Geburtstages von P. Philippus Kausich SJ
am 24. Juni 2018 in Zillingtal
herzliche Glück- und Segenswünsche.

Der Heilige Vater allen Anwesendenn
von Herzen den Beistand des Heiligen Geistes
für ein wahrhaft christliches Leben
im stetigen Wachsen in den Tugenden
des Glaubens, der Hoffnung und der Liebe.

Als Unterpfand reicher göttlicher Gnaden erteilt Seine Heiligkeit
allen an der Feier Anwesenden gerne den erbetenen

APOSTOLISCHEN SEGEN,

mit dem der vollkommene Ablass verbunden ist.

Mit besten persönlichen Glückwünschen

Peter Zurbriggen

Erzbischof Peter Zurbriggen
Apostolischer Nuntius in Österreich

Wien, im April 2018.

U nedjelju, 24. lipnja 2018. u mjestu Celindof (Austrija) svečano će se obilježiti 400. obljetnica rođenja isusovca Filipa Kaušića, prvoga rektora Sveučilišta u Zagrebu. Tom prigodom pred zgradom općine bit će postavljeno i njegovo poprsje, rad akademske kiparice Dijane Ive Sesartić. Svečanosti će nazočiti dr. sc. Vesna Cvjetković, veleposlanica Republike Hrvatske u Austriji te izaslanstvo Sveučilišta u Zagrebu. Suorganizator svečanosti je i Hrvatski povijesni institut u Beču koji djeluje u sklopu Fakulteta filozofije i religijskih znanosti.

1618 - 1673

(Zillingtal-Pozsony)

Zillingtal/Celindof
Wien/Beč
Trnava/Nagyszombat
Passau
Graz/Gradec
Pozsony/Požun/Bratislava
Sopron/Ödenburg
Sellia/Vágsellye/Šal'a
Andocs
Zagreb/Zágráb/Agram
Jaurinum/Győr/Jura

KAROLYI, László, P. (1618-1673) — 1618 X 22 Bécs (H) — 1621 IV 10 Gy (H) — 1622 VII 20 Sopron — 1623 VII 20 Gy (H) — 1624 VIII 20 Gy (H) — 1625 VIII 20 Gy (H) — 1626 VIII 20 Gy (H) — 1627 VIII 20 Gy (H) — 1628 VIII 20 Gy (H) — 1629 X 22 Bécs (H) — 1630 IV 10 Gy (H) — 1631 IV 10 Gy (H) — 1632 IV 10 Gy (H) — 1633 IV 10 Gy (H) — 1634 IV 10 Gy (H) — 1635 IV 10 Gy (H) — 1636 IV 10 Gy (H) — 1637 IV 10 Gy (H) — 1638 IV 10 Gy (H) — 1639 IV 10 Gy (H) — 1640 IV 10 Gy (H) — 1641 IV 10 Gy (H) — 1642 IV 10 Gy (H) — 1643 IV 10 Gy (H) — 1644 IV 10 Gy (H) — 1645 IV 10 Gy (H) — 1646 IV 10 Gy (H) — 1647 IV 10 Gy (H) — 1648 IV 10 Gy (H) — 1649 IV 10 Gy (H) — 1650 IV 10 Gy (H) — 1651 IV 10 Gy (H) — 1652 IV 10 Gy (H) — 1653 IV 10 Gy (H) — 1654 IV 10 Gy (H) — 1655 IV 10 Gy (H) — 1656 IV 10 Gy (H) — 1657 IV 10 Gy (H) — 1658 IV 10 Gy (H) — 1659 IV 10 Gy (H) — 1660 IV 10 Gy (H) — 1661 IV 10 Gy (H) — 1662 IV 10 Gy (H) — 1663 IV 10 Gy (H) — 1664 IV 10 Gy (H) — 1665 IV 10 Gy (H) — 1666 IV 10 Gy (H) — 1667 IV 10 Gy (H) — 1668 IV 10 Gy (H) — 1669 IV 10 Gy (H) — 1670 IV 10 Gy (H) — 1671 IV 10 Gy (H) — 1672 IV 10 Gy (H) — 1673 IV 10 Gy (H)

PHILIPPUS KAUSICH

(1618 - 1673)

Philippus KAUSICH (1618-1673) bio je austrijski barokni kipar i kipar. Njegov rad je bio vrlo plodan i poznat je po svojim monumentalnim djelovima. Njegov rad je bio vrlo plodan i poznat je po svojim monumentalnim djelovima. Njegov rad je bio vrlo plodan i poznat je po svojim monumentalnim djelovima.

On je bio jedan od najplodnijih kipara svoje vremena. Njegov rad je bio vrlo plodan i poznat je po svojim monumentalnim djelovima. Njegov rad je bio vrlo plodan i poznat je po svojim monumentalnim djelovima.

On je bio jedan od najplodnijih kipara svoje vremena. Njegov rad je bio vrlo plodan i poznat je po svojim monumentalnim djelovima. Njegov rad je bio vrlo plodan i poznat je po svojim monumentalnim djelovima.

On je bio jedan od najplodnijih kipara svoje vremena. Njegov rad je bio vrlo plodan i poznat je po svojim monumentalnim djelovima. Njegov rad je bio vrlo plodan i poznat je po svojim monumentalnim djelovima.

Small text block, likely a caption or note related to the bust or the group photo.

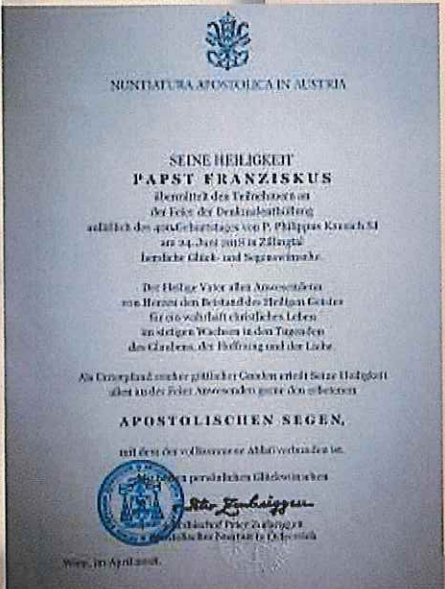
Rodila se je u Zagrebu 1966. godine, gdje je završila osnovnu i srednju školu. Studirala je na Akademiji za likovnu umjetnost u Zagrebu. Prigovori, Prigovori, Prigovori... (text is partially obscured and repetitive)

Odmah nakon studija kreće u svoj samostalni rad u a... i posvećuje se kiparstvu. U ovom trenutku radi na radu... (text is partially obscured)

Ujedno radi i na drugim projektima, kako materijalno tako i tematski, stvarajući opus... (text is partially obscured)

Autograf je njezin skulpturalni javni prostor... (text is partially obscured)

- Andrea Raffai – Vranjak, Solin
- Iv. Liberman – Crkva na Maloj trga, Split
- Sv. Mikula – Stara ulica, Dubrovnik
- Doprinosi radovima: Parna Franjo – Domus, Orsatova Ivan Merz, Rim
- Bista Marike Mandić – Crkva na Maloj trga, Split
- Plakati za izložbu 'Križna putovanja' – Muzej, Split
- Portali crkve Gospe Lurde – Brijuni, Makarska
- Spomenik 'U mom gradu Vukovar' – Brijuni, Split

Celindof Zillingtal Völgyfalva

Philippus Kausich rođen je u onda još
zapadnougarskom hrvatskom selu Celindofu

Poznati arheološki artefakti mjesta

Avarski Grifon

Cilika

Zahvat na lubanji

Der Dirtrun in Zillingtal:
Spektakel für Zuschauer

St. Anna Kirche Wien

DEZEMBER

1. Sonntag im Advent: Maria und Joseph mit dem Jesuskind in der Krippe. Die Heiligen Drei Könige bringen Geschenke.

2. Sonntag im Advent: Die Hirten vor der Krippe. Die Engel verkünden die Geburt Christi.

3. Sonntag im Advent: Die Heiligen Drei Könige auf dem Weg nach Betlehem.

4. Sonntag im Advent: Maria und Joseph mit dem Jesuskind in der Krippe.

1. Advent

1. Advent: Die Heiligen Drei Könige bringen Geschenke.

2. Advent: Die Hirten vor der Krippe.

3. Advent: Die Heiligen Drei Könige auf dem Weg nach Betlehem.

4. Advent: Maria und Joseph mit dem Jesuskind in der Krippe.

Tag	Feiertag	Ordnung
1. Advent	1. Advent	1
2. Advent	2. Advent	2
3. Advent	3. Advent	3
4. Advent	4. Advent	4
1. Advent	1. Advent	1
2. Advent	2. Advent	2
3. Advent	3. Advent	3
4. Advent	4. Advent	4

Tag	Feiertag	Ordnung
1. Advent	1. Advent	1
2. Advent	2. Advent	2
3. Advent	3. Advent	3
4. Advent	4. Advent	4
1. Advent	1. Advent	1
2. Advent	2. Advent	2
3. Advent	3. Advent	3
4. Advent	4. Advent	4

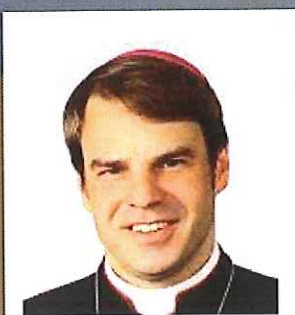

Die selige Gisela
Königin von Ungarn und Äbtissin von Passau-Niefernburg

Das Kloster Niefernburg in der Pfalz am Oberrhein ist die ursprüngliche Heiligengruft in der Diözese Passau. Das Grab der seligen Gisela, die ersten Königin von Ungarn, das Grab in der sogenannten „Parakapelle“ ist noch besetzt mit dem römischen Grabstein aus dem 11. Jahrhundert; darüber erhebt sich ein gotisches Hochgrab. Viele Pilger aus Ungarn, unter ihnen Bischöfe und Mönche, kamen Jahr für Jahr an das Grab ihrer ersten christlichen Königin und verehrten ihr ihre Reue.

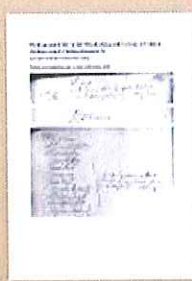
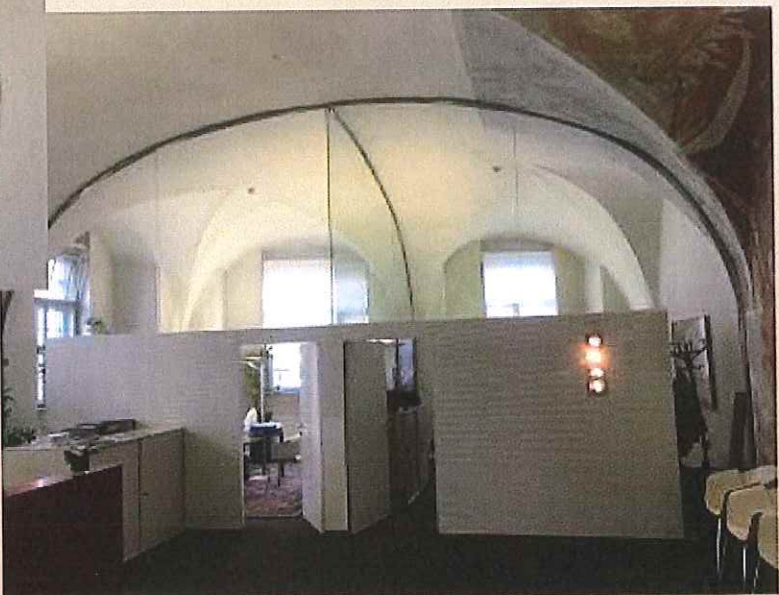
Gisela wurde 985 in oder bei Regensburg, als Tochter des Bayernherzogs Heinrich des Zänkers und seiner Gemahlin, Gisela von Burgund geboren. Das Kind wurde dem heiligen Bischof Wolfgang zur Erziehung anvertraut, ebenso wie ihre Geschwister. Der spätere heilige Kaiser Heinrich II. heiratete Gisela, die dann als Äbtissin des Klosters Niefernburg lebte.

Im Jahr 1000 wurde Gisela von Kaiser Heinrich II. als Königin von Ungarn gekrönt. Sie war eine fromme Frau und eine gute Mutter. Sie wurde am 17. März 1043 in Passau von Bischof Wolfgang beerdigt. Am 17. März 1043 wurde sie als Königin von Ungarn gekrönt. Sie war eine fromme Frau und eine gute Mutter. Sie wurde am 17. März 1043 in Passau von Bischof Wolfgang beerdigt.

St. Anna-Kirche
Die Kirche, die das Bild zeigt, ist die St. Anna-Kirche in Wien.

Kaušić kao Učitelj Sopron - Trnava

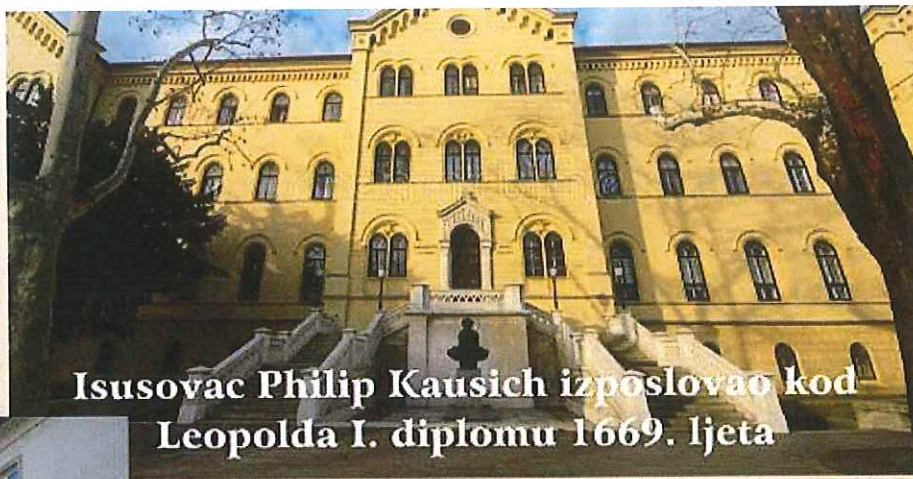

Viteška crkva Sv. Ivana Kristitelja
prva crkva isusovcev u Sopronu

Kaušić je bio učitelj u Sopronu i u Trnavi

Isusovac Philip Kausich izposlovao kod Leopolda I. diplomu 1669. ljeta

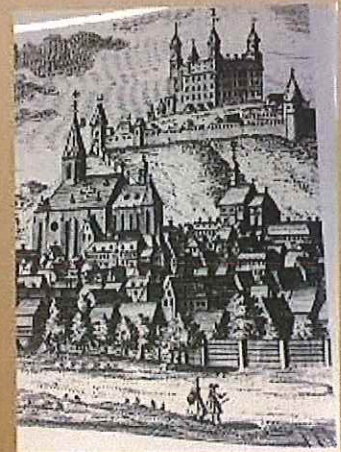
Klovićevi Dvori, zgrada nekadašnjeg isusovačkov kolegija

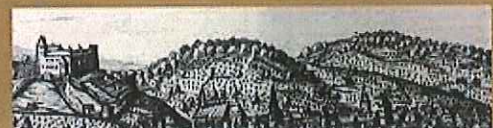
Crikva Sv. Katarine

u Juri je bio prefekt isusovačkog kolegija

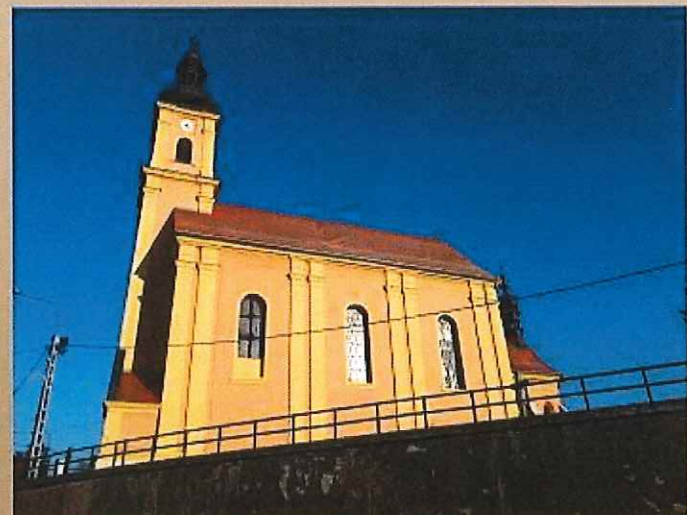
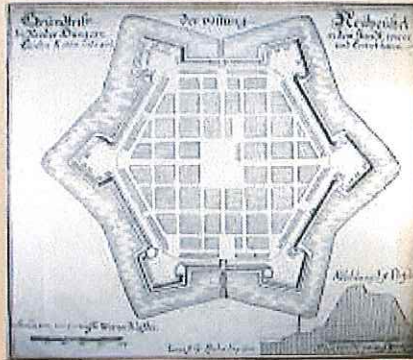

isusovačka crkva u Požunu

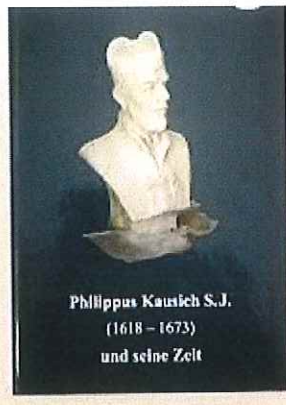
**Vágsellye 1656-57
v Šal'a**

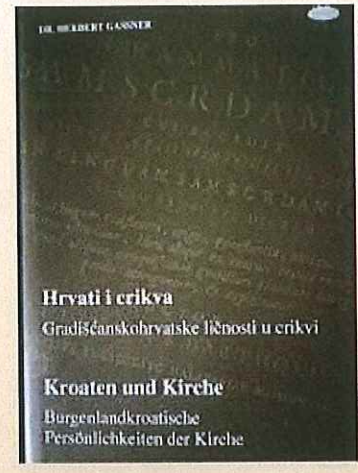
**Andocs 1658
južno od Balatona
turska Ugarska**

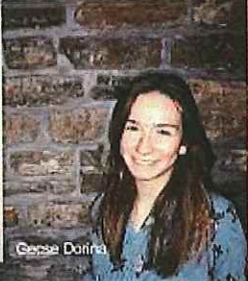
Vergangen

Múlt

u suradnji s Zagrebačkim Sveučilištem Institut svakog ljeta šalje Kandidate na školu hrvatskog jezika

Jelen

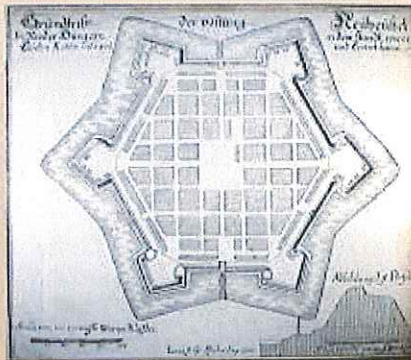
Gegenwart

Upravo tako, kao što se dogodilo u prošlosti, i sada se događa... (Introductory text about the program and its history)

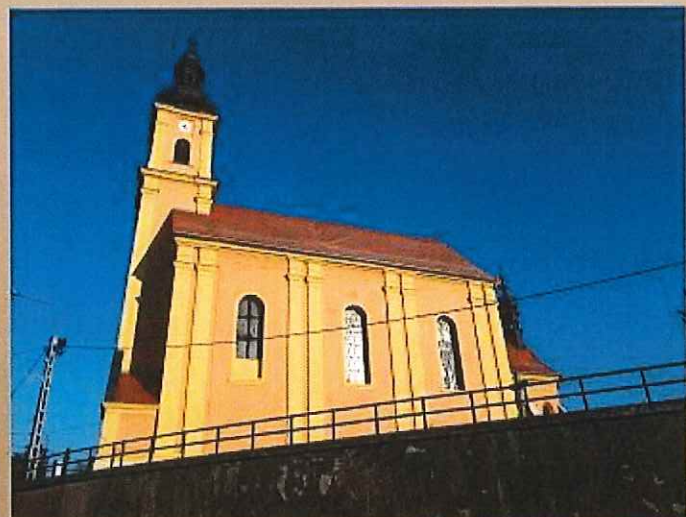

**Vágsellye 1656-57
v
Šal'a**

**Andocs 1658
južno od Balatona
turska Ugarska**

Celindof mili

Tekst i melodija: Feri Sučić

The musical score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is accompanied by chords G, C, G, G, D7, and G. The lyrics are: "1. Ce-lin-dof mi --- li, se --- lo dra --- go, Na te ja mis -- lim ta --- ko ra --- do, naj-lip-še si na svi --- tu 'vom. Bud' nek ti si sr -- ca pra --- vi dom. mi po ---- zdrav -- lje ---- no, se - lo ti mo --- je lju --- blje -- no, ra ----- dost si sr ---- ca mog', da ži ---- vi te ---- be". The second staff continues with chords D7, G, and C. The third staff has a D7 chord. The fourth staff has G, am, and C chords. The fifth staff has G, C, and D7 chords. The sixth staff has G and G chords.

Bog.

1. Celindof mili, selo drago, najlipše si na svitu 'vom. Na te ja mislim tako rado, nek ti si srca pravi dom. Bud' mi pozdravljeno, selo ti moje ljubljeno, radost si srca mog', da živi tebe Bog.
2. Ovde su otac, mat rodjaki, ovde je radost moja sva. Ovde me čeka človik svaki, ovde mi svaki ime zna.
3. Ako me koč i želja vabi, da vidim svita lipote. Srce mi nikad ne pozabi, da doma najlipše je sve.
4. Celindof selo, milo, malo, ditinstva moga slatki raj, da bi u srići raslo, cvalo, to, mili Bog na vijeke daj.

Novoutemeljeno Tamburaško društvo Celindof hvali na Vašem pohodu i Vam želji lipu zabav.

Der Tamburizzaverein Zillingtal dankt für Ihren Besuch und wünscht Ihnen eine gute Unterhaltung.

✠

Ego Philippus Kausich Professionem facio,
et promitto Omnipotenti Deo coram eius
Virgine Matre, et uniuersa coelesti curia,
ac omnibus circumstantibus, et tibi Reuerendo
Patri Martino Palkowich Vice Praepositi
Generalis Societatis Iesu et Successorum eius
Locum Dei tenenti; perpetuam pauperdtem,
castitatem, et obedientiam; et secundum eam
peculiarem curam circa puerorum eruditionem,
iuxta formam uiuendi, in litteris Apostolicis
Societatis Iesu, et in eius Constitutionibus con-
tentam. Insuper promitto specialem obedientiam
Summo Pontifici circa missiones; prout in eisdem
litteris Apostolicis, et Constitutionibus continetur.
Tyznauia die 30. mense Julij, et anno 1656, et in
Ecclesia Societatis Iesu Sancti Joanni Baptistae sacra. ~

Philippus Kausich

Filip Kaušić

Priredio Josip Seršić

Ovo sam napisao povodom članka „Herbert Gassner o p. Filipu Kaušiću“ u Hrvatskim Novinama od 16.10. 2013.

U novom svesku Hrv. Biogr. Leksikona (HBL) naći ćemo i njegovu biografiju, a tu je i nešto nove literature.

- Također: Kavšić, Croata, Ungaro-Croata - bio je rektor (Celindof 22. IV. 1618 — Požun, 31. X. 1673). Gimnaziju završio u Požunu, u Družbu Isusovu stupio - 1638. u Beču, studirao filozofiju u Trnavi 1641 –44, teologiju u Passauu 1645. i Grazu 1646–48, a svečane redovničke zavjete položio 1656. u Trnavi. Kao svećenik i profesor službovao je u više navrata u Trnavi, Šopronu i Zagrebu. Nakon završetka studija u Šopronu je, uz druge redovničke dužnosti, predavao gramatiku, te ponovo 1661–62. i 1665. God. 1656–57. bio je prokurator i superior u misiji u slovačkom mjestu Šal’ a nad Váhom (danas Šal’ a), a 1670–71. upravitelj sjemeništa. Služio kao đački duhovnik i ispovjednik u Juri 1672–73. i u Požunu, gdje ga je zatekla smrt. Budući da je poznao više jezika, postavljen je 1658. za misionara u područjima pod turskom vlašću i u sjevernoj Ugarskoj. U Zagreb je došao 1666. i djelovao kao rektor Isusovačkoga kolegija, gimnazije i konvikta sv. Josipa 1667–70. Njegove su zasluge što je 1668. proširena školska zgrada i što su namaknuta sredstva za njezin rad. Za nastojanja isusovaca da se njihova akademija uzvisi na sveučilište, pošao je pred kralja Leopolda I, koji je 23. IX. 1669. akademiji podijelio sveučilišna prava i povlastice kakve su imala sveučilišta u zemljama habsburške krune, a Kaušić je postao prvim rektorom Zagrebačkoga sveučilišta. Kao rektor zauzimao se za autonomiju Sveučilišta i za osnutak zaklade namijenjene uzdržavanju mladih svećenika.

Literatura: *M. Vanino:* Povijest teologijske nastave u Isusovačkoj akademiji u Zagrebu 1633–1773. Bogoslovska smotra, 17(1929) 3, str. 292. — *F. Fancev:* Građa za povijest školskog i književnog rada isusovačkoga kolegija u Zagrebu (1606–1772). Starine, 1934, 37, str. 96–97, 99. — Spomenica u povodu proslave 300-godišnjice Sveučilišta u Zagrebu, 1. Zagreb 1969, 27–28, 297–298, 300, 364. — *M. Vanino:* Isusovci i hrvatski narod, 1. Zagreb 1969. — *F. Probst:* Die lateinische Literatur der burgenländischen Kroaten. U: Die burgenländischen Kroaten im Wandel der Zeiten. Wien 1986, 84. — *J. Kolarić:* Filip Kaušić (1618–1673), prvi rektor Sveučilišta u Zagrebu. Hrvatska, 1(1994) 3/4, str. 90–99. — *L. Dobronić:* Zagrebačka akademija. Visokoškolski studiji u Zagrebu 1633.–1874. Zagreb 2004.

(Juraj Kolarić, HBL)

Gradišćanski Hrvat Filip Kaušić i isusovci

Nos leopoldus dei gratia Electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae... Rex...,*)

— Tako (s navodjenjem obimne titulature) započinje povelja ku je kralj Leopold I., na Kaušićev zagovor izdao zagrebačkomu Isusovačkom kolegiju. Kaušića se Sveučilišće u Zagrebu samo povrimeno i ovlaš spomene prilikom jubileja i svečanosti tipa *Dies Academicus*, pa nikad nije dovoljno naglašavati njegove zasluge.

BEČ/CELINDOF/ZAGREB — Govorili smo o izuzimanju djakov i studentov od gradskih vlasti u (zagrebačkom) Gradecu: „Gledano sa stanovišća gradskih privilegijov, takov bi vladarski čin (izuzimanja) bio zakonit da je Leopold izuzeo od gradske jurisdikcije samo one djake i studente ki ni inače nisu pripadali pod sudačku vlast grada, dakle plemiće, duhovna lica ili seljačku dicu. Ali vladarski je privilegij od časa izdavanja zaštićivao sve isusovačke djake i studente od bilo koga drugoga suda osim onoga ki će biti za njih od slučaja do slučaja delegiran. Znajući to, vladar je namjerno u privilegiju istakao da i prije izdavanja njegovoga privilegija gradska općina nije imala jurisdikciju nad isusovačkim djaki — ča nije bilo točno. Ali kralj, Sabor i isusovci nameću Gradecu svoju volju i on je najzad morao ustuknuti. Prosvjed se gradečkoga suca na Saboru odbija, a privilegij prihvaća, potvrđuje i po protonotaru potpisuje. Svidočanstvo o tom sačuvano je i u saborskom zapisniku. Onde stoji:

„Zatim je privilegij njegovoga presvetoga carskoga i kraljevskoga veličanstva zagrebačkoj novoj akademiji javno na saboru pročitano, predano i prihvaćeno; ali ipak s tim da prava i slobode kraljevstva budu sačuvane da ostanu na snazi”**).

Iz popisa hrvatskih velikašev i plemićov kih imena kroničar upisuje u Historiju nije teško razabrati da su to redom ljudi ki su vršili najvažnije časti u kraljevstvu. Osim župana i podžupana, isusovačke interese zastupa banski namjesnik i Nikola Erdödy komu je po uroti (Zrinsko-Frankopanskoj) bila povjerena čast kapetana kraljevstva. Ta činjenica još jednom pokazuje koliko je i velikašem bilo stalo do toga da se na Gradecu podigne akademija“ (Nada Klaić, 1969.).

(Priredio Josip Seršić / nastavlja se – ovo je bio 4. nastavak serije)

*) *Mi Leopold po milosti Božjoj izabrani Car Rimski, uvijek Uzvišeni kralj Njemačke, Ugarske, Češke, Dalmacije, Hrvatske, Slavonije, Rame (Bosne!)... (itd.).*

**) *Porro Privilegium Neo Academiae Zagrabienisi a Sua Sacratissima Caesarea et Regia Maiestate datum publice in Regno perlectum, praesentatum et acceptatum est; Salus tamen Juribus et libertatibus Regni in suo vigore permenentibus.* (Hrvatske Novine, 10. IV. 2015.)

Gradišćanski Hrvat Filip Kaušić i isusovci

“Zagrebački filozofski tečaj smatrao (se) i ovde, u carskoj prijestolnici (Beču) pravim (a ne pravnim) fakultetom” (kako je bilo pogrešno prepisano u Hrvatskim Novinama). Tek dosta kasnije je osnovana Pravoslavna Akademija.

Ponovimo iz Klaićke: “Isusvce je u... sukobi (s građanima Gradeca/Zagreba) najveć smetalo to ča su njevi studenti i djaki potpadali pod jurisdikciju gradskoga suca, pak je to bio jedan od uzrokov zbog koga se rektor zagrebačkoga kolegija obratio na kralja Leopolda I. s molbom da zagrebačkoj gimnaziji podili *privilegij bečke akademije*. -

BEČ/CELINDOF/ZAGREB – Kroničar povida kako je rektor kolegija Filip Kaušić doista uspio, jer je ‘*za gimnaziju, koja je ovdje podignuta, dobio od njegova carskoga veličanstva povlastice bečke akademije sa svim slobodama i oslobođenjima od gradske vlasti za mladež koja na istom mjestu uči*’ (Proxime antecedentibus annis Collegii rector existens R. P. Philippus Kaušić obtinuerat gymnasio ishic erecto a sua Caesarea Majestate privilegia Academiae Viennensis cum omnibus libertatibus et a potestate civili exemptionibus ibidem studiosae iuventuti concessa’ - *Grada* 105)” (N. Klaić).

Već smo dosta govorili o tome na koji način je Kaušić ishodio spomenuti privilegij, a također i o samom privilegiju, o potvrđama privilegija u Saboru te o njegovim pravnim učincima u odnosu prema gradu Gradecu/Zagrebu. No ubrzo nastupa

Veliko razočaranje

- Naime “dok je suradnja s vladarom i hrvatskim velikašima bila na obostranu korist vrlo plodna, zagrebački isusovci nisu u svojih pretpostavljenih vlasti (Reda) uspjeli postići priznanje novostečenog privilegija. Poticani zavišću stranih kolegija austrijske provincije, general i provincijal napadaju odredbe privilegija kao zablude (errores) i zabranjuje zagrebačkim isusovcima upotrebu i podjelu akademskih naslova i časti. (*Quae /privilegia/ tamen successu temporis per patres provincials limitata et restricta sunt quo ad juridicos processus*’ – *Grada* 106). Čine to, tobože, zato što se oni bez znanja i dopuštenja služe naslovima: akademija, uzvišeni otac rektor i akademski blagajnik (o čemu će još biti govora). Zato je kasnije... general Pavao Oliva izjavio da kraljevski privilegiji ‘vrijede u redu za popravljivanje razuzdanih učenika i obuzdavanje drskosti građana koji sebi prisvajaju pravo nad našim učenicima’. Historiji (akademije) je na kraju te godine (1672.) bio dodan Memorijal spomenutog generala koji je govorio o njegovim odredbama, ali se nije sačuvao.” (N. Klaić, 1969.)
- (Priredio Josip Seršić/ ovo je bio 7. nastavak serije)

Gradišćanski Hrvat Filip Kaušć i isusovci

Kada se bavimo Kaušćem kao zasnivačem zagrebačkoga sveučilišta, onda naglasimo i to da je on već postojeće isusovačko učilište na Gradecu pomoću kraljevske povelje podigao na stupanj više škole. Evo nečega o njegovim prethodnicima, o kojima je pisala autorica, prije citiranog rada, Nada Klaić:

BEČ/CELINDOF/ZAGREB – „Već su prvi pokušaji... osnivanja (visokih škola) učinjeni... 1638/39, kada je Nikola Turčin počeo na isusovačkom kolegiju predavati logiku (Vanino, 1930.). Pokušaj je... propao i tek poslije 20-ak godina spominje se Tučin kao profesor logike... Isusovci su se (za to) obratili na hrvatske staleže. I doista, kad se Hrvatski sabor, pod predsjedanjem Nikole Zrinskoga ml. sastao u Varaždinu, hrvatsko je plemstvo bilo spremno pomoći zagrebačkim i varaždinskim isusovcima. U tu im je svrhu prepustilo petogodišnji prihod njihovih vlastitih kmetova, kako bi mogli, kaže se u saborskoj odluci, podići škole 'za učenje filozofije' (Vanino). Međutim, isusovci su taj prihod upotrijebili za popravak oštećenih zgrada tako da za filozofski studij nije ništa ostalo.“ (...) Nastavit ćemo s nastojanjim Kaušća i isusovaca da svoj kraljevski privilegij čim više iskoriste – u odnosu na gradske vlasti zagrebačkoga Gradeca:

„Ne može se... poreći da je to u isto vrijeme uspjeh vladara, premda se ne smije podjeljivanje privilegija protumačiti samo kao odraz apsolutističkih težnji bečkog dvora.

Isusovci primaju i potvrđuju vladarski privilegij u času kad sukobi između građana i njihovih đaka dostižu vrhunac. Gradec se zbog toga nije ustručavao zabraniti isusovačkim studentima i đacima stanovanje unutar zidina, ali je zbog nove odredbe bio na saboru kažnjen. Sukobi se nastavljaju i iduće godine, tako da privilegij i imunitet dolazi isusovcima doista u pravi čas. Kad su naime dva đaka smrtno ranila dva gradska stražara, a gradsko je senat zahtijevao zadovoljštinu, sastavljen je po prvi put za prestupnike poseban *judicium criminale* od nekih župana i podžupana, dvojice isusovaca i protonotara. Tako je isusovcima 'u praksi'... potvrđen imunitet, jer otada smije njihovim đacima suditi samo posebni delegirani sud. /.../

(Ali) poticani zavišću stranih kolegija austrijske provincije, general i provincijal napadaju odredbe privilegija kao zablude... i zabranjuju zagrebačkim isusovcima upotrebu i podjelu akademskih naslova i časti“ (N. Klaić, 1969.).

(Priredio Josip Seršić/ ovo je bio 6. nastavak serije)

Gradišćanski Hrvat Filip Kaušić i isusovci

Povodom produžetka proslava 650. obljetnice Bečkog sveučilišta i Hrvata na njemu („650 plus“) te zbog ostalih akademskih veza Beča i Zagreba koji u ovom slučaju idu preko Kaušića ponavljam: „Zbog toga (zagrebačkih gradskih vlasti) je Kaušić, 'da bi obuzdao drskost građana' odlučio pokazati privilegij najprije 'prvacima slavnog kraljevstva' i od njih 'zatražiti prihvaćanje i potvrdu oslobođenja koje bez pristanka sabora neće imati nikakve snage“*) /N. Klaić, 1969./.

BEČ/CELINDOF/ZAGREB – „Odlučeno je dakle, da se Leopoldov privilegij donese pred 'kraljevstvo' i ondje objavi njegov cijeli sadržaj. Na to se nisu odlučili zato što bi bili uvjereni da bez saborske potvrde kraljevski privilegij ne bi vrijedio, nego zato što bi zbog nepoznavanja sadržaja privilegija netko mogao osporavati njegovu vrijednost. Tako i kroničar kolegija tumači poduzete korake; težište je u njegovom kratkom izvještaju položeno na snagu imuniteta podijeljenog u Leopoldovu privilegiju. Posve razumljivo da ni sabor ni gradečka (Gradec = Zagreb) općina nisu imali bilo što dodati ni oduzeti kraljevskom privilegiju. I da kojim slučajem nije bilo oštih sukoba između isusovačkih pitomaca i studenata s građanima i da kralj nije dao isusovcima imunitet od gradske sudačke vlasti, Leopoldov privilegij ne bi bio pročitan i javno objavljen na saboru kao što nikada nije bio objavljen tekst pavlinskog privilegija koji je također potvrdio Leopold I. (g. 1674.).

Svečani kraljev privilegij predao je na saboru banskom namjesniku i zagrebačkom biskupu Martinu Borkoviću, a on ga je predao protonotaru da ga javno pročita**).

Nije slučaj da je na saboru, pošto je privilegij javno pročitan, ustao prosvjedujući, samo jedan *gradečki* sudac, s namjerom da brani gradske slobode (*libertates civiles*): Bojazan je gradskog suca bila opravdana... Naime on je vrlo dobro znao da su isusovci s čitavom svojom školom, višom i nižom, izuzeti otad kao posebno tijelo unutar gradske općine od vlasti gradskog magistrata...“ (N. Klaić, *Neoacademia Zagrabiensis...*, 1969.)

*) „*Haec siquidem cives inter et studiosos tunc vel maxime fereverunt hostilitates, ad refroenandam civium audacium, placuit illa inelyti Regni proceribus praesentare, ab iisque acceptationem et confirmationem eflagitare immunitatum, sine regni consensu, nullum vigorem habituarem*“ (Građa, 105)

***) „*Perlecta et omnibus acceptata, nemine contradicente, uno Civitatis iudice excepto, qui nomine Civitatis contradixit in tantum, si praejudicarent libertatibus civilibus. Verum iussus contradictionis reddere rationem, se non absolute, sed conditionate contradicere respondit, ideoque contradictione reiecta (...)*“ /Građa 106/

(Priredio Josip Seršić)

Filip Kaušić te ostali gradišćanski Hrvati i Družba Isusova

CELINDOF/BEČ – Citirao sam jednom tekst Mije Korada: „Želimo... istaknuti nekoliko oblika djelatnosti gradišćanskih Hrvata iz Družbe Isusove i njihove veze s maticom zemljom. Dva su važna momenta u njihovu radu: zapažena uloga u isusovačkoj djelatnosti u Hrvatskoj i njihov znanstveni i književni rad. Zanimljiv je usto i kulturni te vjerski rad isusovaca iz Hrvatske za gradišćanske Hrvate. Gradišćanski Isusovci imaju važnu ulogu u osnivanju rezidencija i kolegija u sjevernoj Hrvatskoj i u (današnjoj) Vojvodini, a više je njih i upravljalo tim kućama. (Uzmimo) Ivana Žanića, osnivača i prvog poglavara zagrebačke rezidencije (1606. – 1607.), koji je otvorio gimnaziju i mnogo učinio za rast i napredak prvoga budućeg kolegija u Hrvatskoj. Na samrtni je subratu Vragoviću rekao da odlazi Gospodinu preporučiti **'stvar čitave Hrvatske, naše domovine'**. Rektor je, tada već kolegija u Zagrebu, od 1624. do 1628. Petar Ljubić (1582. – 1645.) iz hrvatskoga naselja Dios (Orešany) u Slovačkoj. On gotovo čitav život djeluje u Zagrebu kao propovjednik i plodni misionar po okolnim krajevima, a god. 1631./32. boravi u Carigradu (Konstantinopel) u pratnji carskog poslanstva. Zagrebački rektor od 1638. do 1642. Juraj Turković (1584. – 1654.) rođen je u Brdovcu kraj Zagreba, ali se kao mladić preselio negdje u Ugarsku ili Slovačku, pa je pri ulasku u novicijat, uz hrvatski još dobro govorio mađarski. Upravljao je i trnavskim kolegijem i sveučilištem te je bio i provincijal Austrijske pokrajine“ (M. Korade, „Gradišćanski Hrvati...“, 1992.). Uz ovaj nastavak dolazi i tekst o Kaušiću. Zato dodajem nešto iz HBL-a pod biografskom natuknicom: „KAUŠIĆ, Filip (Kavšić, Croata, Ungaro-Croata), rektor... Kao svećenik i profesor službovao je u više navrata u Trnavi, Šopronu i Zagrebu... God. 1656.-57. bio je prokurator i superior u misiji u slovačkom mjestu Šal'a nad Váhom (danas Šal'a), a 1670.-71. upravitelj sjemeništa...“ itd. (Hrv. Biogr. Leksikon). (Josip Seršić)

Hrvati na Bečkom sveučilištu

Piše predavač „Okruglog stola...“ – Josip Seršić

Na kraju prvog bloka izlaganja na Okruglom stolu „Povijest Hrvata na Bečkim sveučilištima do danas“ (2014.) došli smo i do hrvatskih isusovaca i do brojaka o njima. Budući da je broj gradišćansko-hrvatskih isusovaca (150 njih!) samo usput spomenut, pozabavimo se njima opet:

Filip Kaušić te ostali gradišćanski Hrvati i Družba Isusova

BEČ/CELINDOF/ZAGREB - Ovaj tekst je djelomično izašao u HRVATSKIM NOVINAMA a ponavljam ga zbog velike važnosti koju su imali isusovci već u starije vrijeme kao „isusova veza“ između (današnjih) gradišćanskih Hrvata i same Hrvatske.

Kaušić je bio „iz hrvatskog sela Celindofa (u originalu piše Celindof) /Zillingtal/ u Gradišću (i) kao rektor zagrebačkog kolegija (1666. - 1669.) isposlovaio je povelju cara Leopolda I. god. 1689. kojom se tamošnjoj Akademiji podjeljuju prava i povlastice. Proširio je, osim toga 1668. školsku zgradu za studente mlade Akademije. Rektorsku službu u Zagrebu još su obavljali Tomo Ovčarović (1692. – 1695.) i Pavao Somalović (1709. – 1712.)“ - piše Mijo Korade u djelu „**Gradišćanski Hrvati i Družba Isusova od 16. do 18. Stoljeća**“ (Isusovci u Hrvata, Zbornik radova..., 1992.).

„Prema našoj evidenciji, kroz 17. i 18. stoljeće bilo je bar 150 isusovaca Hrvata ili hrvatskog podrijetla iz Gradišća, Slovačke i Ugarske. (...) Treba još spomenuti da isusovački katalozi za Hrvate iz Gradišća i Slovačke često navode nacionalnost 'Hrvat' (Croata), što je inače bio izuzetak, jer se nacionalnost označavala po geografskom ključu, tj. prema zemlji ili pokrajini u kojoj je rođen. Zato ipak najčešće za iseljene Hrvate stoji 'Slavus' (Slovak), 'Ungarus' ili 'Austriacus', premda govore hrvatski“ (isto).

Autor ovih redaka je u okviru svojeg istraživanja bečko-hrvatskih veza posrednim putem došao do saznanja da su upravo isusovci bili glavna kulturna poveznica između Beča i hrvatskih zemalja (skupa s cijalom Ugarskom), budući da su one spadale u njihovu «Austrijsku provinciju», a u Beču je bio njihov opći novicijat – i to vezan uz današnju „hrvatsku crkvu“ Am Hof.

O hrvatskim isusovcima u Beču i njihovoj ulozi u povijesti Bečkog sveučilišta će još biti govora.

Pozabavit ćemo se kad-tad i Hrvatima na Bečkom sveučilišti i u 19. – 21. stoljeću.

Ali, budući da je Bečko sveučilište 2015. godine, slavilo svoju 650. obljetnicu osnutka, pozabavili smo se najprije hrvatskim početcima na njemu tj. srednjim vijekom.

Fwd: KAUSICH
Herbert Gassner
An:
post
30.01.2017 13:48
Details verbergen
Von: Herbert Gassner <herbert.gassner@gmail.com>
An: post@zillingtal.bgld.gv.at

Hallo Eva!
Bitte diese Mail 2-fach ausdrucken.
Danke, komme noch vorbei heute.
lg

-Herbert-

----- Forwarded message -----
From: **Ivan Koprek** <ikoprek@ffdi.hr>
Date: 2017-01-29 21:58 GMT+01:00
Subject: KAUSICH
To: Herbert Gassner <herbert.gassner@gmail.com>

Poštovani gospodine Doktore,

Zahvaljujem za mail i priloge koje ste poslali i na moju adresu. Bila mi je čast upoznati Vas u Beču na kolokviju o p. Kaušiću. Rado ću surađivati s Vama oko proslave 400 godišnjice rođenja ovoga isusovca. Ovih dana sam razgovarao s rektorom Sveučilišta prof. dr. Borasom i s jednim mladim umjetnikom koji bi mogao napraviti poprsje (bistu) ovoga velikoga čovjeka - važnoga za vas u Gradišću ali i za nas u Hrvatskoj.

S poštovanjem

P. Ivan Koprek, SJ

Rođena je u Zagrebu 1966. godine, gdje je završila osnovnu i srednju školu. Studirala je na likovnim akademijama u Sarajevu, Pragu i Zagrebu. Diplomirala je kiparstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi prof. Stanka Jančića. Studijski je boravila u Stuttgartu, Rimu i Firenzi.

Odmah nakon studija kreće u svoj samostalni rad u ateljeu i posvećuje se kiparskim portretima. U dvadeset godina rada ostvarila je preko sto dvadeset kiparskih portreta svojih suvremenika kao i važnih osoba iz povijesti hrvatskog naroda. Unutar svog kiparskog rada izgrađuje opus posvećen ženi te ga godinama nadopunjujući izlaže i publicira.

Ujedno izgrađuje sasvim zasebni, kako materijalom tako i temama, suvremen opus posvećen sakralnom i kršćanskom izvoru.

Autorica je niza skulptura u javnim prostorima u Hrvatskoj i inozemstvu od kojih su neki u Splitu i bližoj okolici:

- Anđeo Rafael – Vranjic, Solin
- Sv. Liberan – Crkva na Mejašima, Split
- Sv. Nikola – Sućuraj, otok Hvar
- Poprsje nadbiskupa Frane Franića – Domus Croata Ivan Merz, Rim
- Bista Marka Marulića – Gradska knjižnica Marka Marulića, Split
- Plaketa Fabjan Kaliterna – Muzej sporta Split
- Portal crkve Gospe Lurdske – Bijeli Vir, Metković
- Spomenik "I u mom gradu Vukovar svijetli" – Split

Više od dvadeset godina izlaže samostalno i sudjeluje na brojnim žiriranim, skupnim, tematskim izložbama i likovnim simpozijima (domaćim i međunarodnim) gdje ostavlja svoja kiparska djela u javnim prostorima kao i javnim te privatnim umjetničkim zbirkama.

Dobitnica je prve nagrade III. Hrvatskog trijenala autoportreta "Identiteti" pod kustoskim odabirom mr. sc. Branke Hlevnjak, galerija Prica, Samobor 2014. Članica je Hrvatskog društva likovnih umjetnika Zagreb od 1996. god., članica Hrvatske udruge likovnih umjetnika Split od 1998. god. Članica Matice Hrvatske od 2009. god., članica Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika od 2010. godine.

O njenom radu i stvaralaštvu progovorili su mnogi povjesničari umjetnosti u Hrvatskoj i izvan nje:

„Dijana Iva Sesartić rasna je kiparica koja vlada metijerom te kipari s lakoćom i zanosom, istražujući nove i vlastite kiparske mogućnosti, postavljajući si izazove čija je razriješenja ispunjavaju stvaralačkom radošću. Borac je za opstanak i afirmaciju kiparstva, koje je zbog svoje specifičnosti i težine izvedbe, jedno od najugroženijih umjetničkih vrsta.“

(Mr. sc. Branka Hlevnjak povodom nagradne izložbe portreta.)

neiscrpn i izvor inspiracije. Svako njezino djelo odražava ne samo onu vanjsku istinu koja se otkriva klasičnim likovnim izrazom (realizmom) nego još više pokušaj da se dođe do one unutrašnje istine svakog pojedinog modela.

(akademski kipar Zdenko Vidović SJ)

O svojoj ljubavi prema portretu i ljudskom licu Dijana Iva Sesartić dodaje:

Volim ljudska lica, njima sam posvetila veliko vrijeme prigodom studija, istraživanja, tražeći u njima upravo Lice Boga.

Davno sam tom velikom portretnom opusu dala naslov Čežnja za Licem, naravno, po prekrasnoj knjizi teologa i svećenika Ivana Goluba.

Ta ideja i rad nose me još iz vremena kada sam vježbala duhovnu sabranost i izgrađivala sebe tražeći čarobno svjetlo spoznaje o ključnim, nematerijalnim, egzistencijalnim pitanjima svakog čovjeka: tko sam, zašto sam, kamo idem?

Bili su to dani u kojima sam izgrađivala jake korijene, dani intelektualnih studija i traženja, te gotovo sanjarskog i zaljubljenog pogleda u željene ideale ljudske duše: mudrost, jakost, ljepotu, iskrenost, postojanost, pravednost, ustrajnost.

Meni je bila oduvijek jasna činjenica da istina nije u pojavnosti stvari i događaja.

Da bi jedno umjetničko djelo bilo dobro, te kvalitetno prepoznato i doživljeno, ono upravo treba izvući i svojim sredstvima izražavanja pokazati taj sadržaj i materiju nevidljivog.

Natpis na prednjoj strani kamenog postamenta:

FILIP KAUŠIĆ D.I. (1618. – 1673.)
Rođen u Zillingtal/Celindofu
Rektor Sveučilišta u Zagrebu

PHILIPPUS KAUSICH S.J. (1618 – 1673)
Geboren in Zillingtal/Celindof
Rektor der Universität Zagreb

Natpis na zadnjoj ili pobočnoj strani kamenog postamenta:

Poklon Sveučilišta u Zagrebu
Postavljeno 2018. godine
Djelo akademske kiparice
Dijane Ive Sesartić

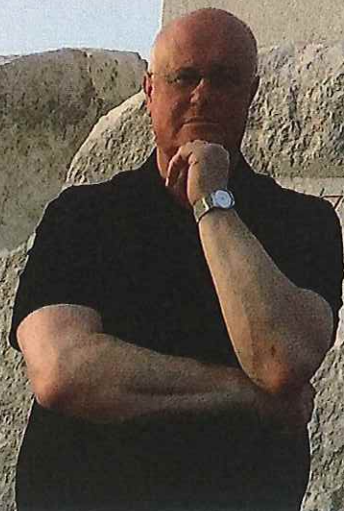
Errichtet im Jahr 2018
Gewidmet von der Universität Zagreb
Werk von Dijana Iva Sesartić,
akademische Bildhauerin

СВОБОДА ИЛИ СМЕРТЬ
КАРЛСРУДЕРСКИ

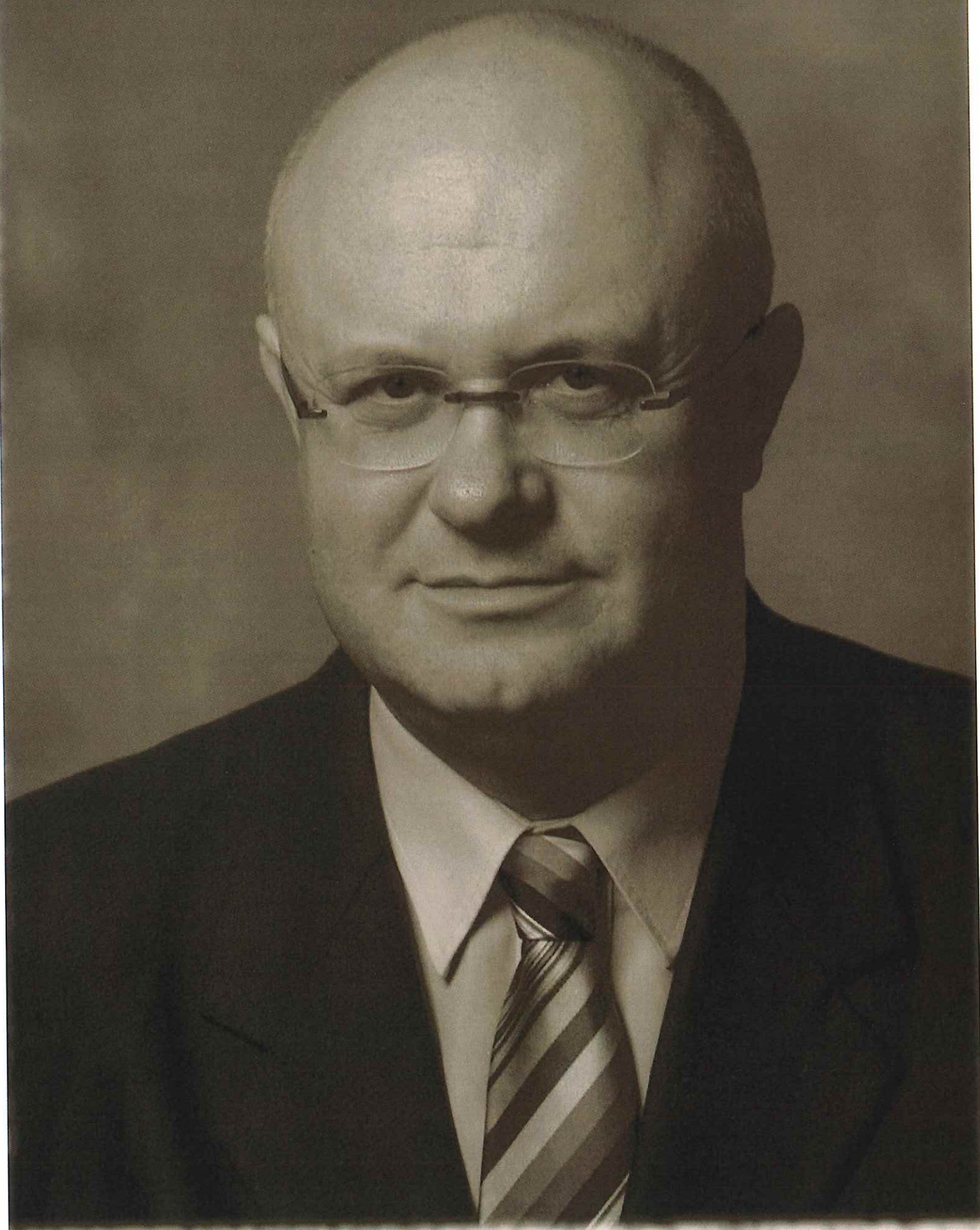

ЗА СЛОБОДНУ
АТСКУ

SVEUČILIŠTE
U ZAGREBU

PRAVNI
FAKULTET

PJESNIK I KULTURNI RADNIK

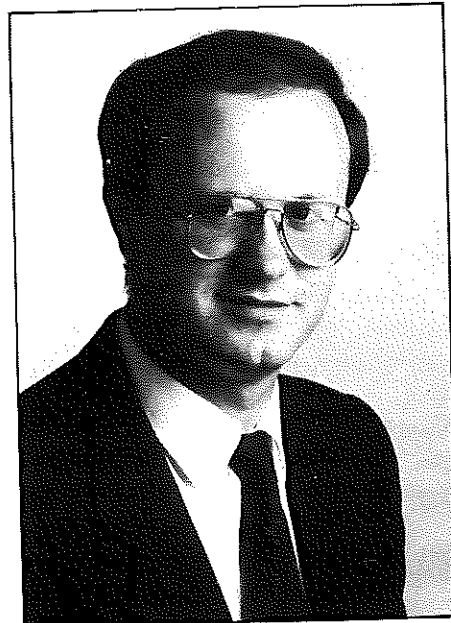
Lijep broj mladih hrvatskih intelektualaca u Gradišću uključio se u ovom desetljeću u narodno gibanje radi održavanja tamošnjega hrvatstva. Svi oni kao da su poslušali poruku Augustina Blazovića koji u svojoj pjesmi »Mladomu akademičaru« kaže i ovo: »Tvoj narod te triba (tvoj susjed te triba) tvoja znanost i pomoć (bit će potrebna (ovomu – onomu). Upravo među takvima ističe se Herbert Gassner, rođen 11. studenoga 1955. u Željeznu, gdje je polazio osnovnu i srednju školu. Studij prava s doktoratom završio je 1979. u Beču. Od 1983. zaposlen je kao sudac u Željeznu, a stanuje u Celindofu (Zillingtal). Još u studentskim danima predvodnički je djelovao u Hrvatskom akademskom klubu u Beču gdje je uređivao društveni časopis »Novi glas«.

Dio njegova pjesničkog rada objavljen je u knjizi »Ptici i slavuji«, Beč, 1983. zbirci hrvatskih i na engleski prepjevanih pjesama šestorice savremenih gradišćanskih pjesnika. Samostalna zbirka »ledolomac«, Beč, 1984. predstavljena i u Zagrebu, te daje dostatan uvid u njegovo pjesničko stvaranje. Pjesme moderna izraza predstavljaju autora kao nadasve angažirana pjesnika sučeljenog životnoj stvarnosti, koje je dio i njegov mali narod osuđen na stalnu borbu za nacionalno preživljavanje. Naime, kako sam reče: »Biti hrvatski pjesnik u Gradišću znači: biti i narodni preporoditelj... biti pokretač kulturno-prosvjetnog života, biti i mobilizator i organizator i animator kulture.« To određenje Gassner provodi i u svojim esejističkim člancima koji se tiču književnih, općekulturnih i svakidašnjih sadržaja. U tim stavcima, osim toga što je potpuno angažiran, zna biti i polemičan i nadasve oštar na peru.

Početakom 1984. na poticaj Herberta Gassnera osnovana je u Željeznu Hrvatska narodna visoka škola (HNVŠ), što će reći Narodno sveučilište. U upravi s dvama predsjednicima – Herbertom Gassnerom i Ferijem Sučićem (od 1985. to je Martin Živković) – našlo se još deset videnih hrvatskih kulturnih radnika. Svrha je njezina djelovanja naobrazba

odrasloga hrvatskog življa, napose u jezičnom, zdravstvenom i drugom pogledu, što sve treba pripomoći nastojanjima oko očuvanja hrvatske narodnosti. Zahvaljujući cijelomu odboru, a napose Gassneru, dobru poznavatelju zakonskih propisa, HNVŠ uspješno je prebrodila početne organizacijske i novčane teškoće, pa se svojim budućim radom potvrdila među hrvatskim stanovništvom, a i kod nadležnih vlasti u Gradišću i u Beču. U proteklih pet godina u organizaciji HNVŠ-a održano je više desetaka tečajeva gradišćansko-hrvatskog jezika za početnike i za napredne, koje je završilo nekoliko stotina naših sunarodnjaka u Gradišću i u Beču te polaznika njemačkoga materinskog jezika koji žele naučiti jezik svojih hrvatskih sugradana, ili pak muževa odnosno žena, ako se radi o nacionalno mješovitim brakovima. Predavači na jezičnim tečajevima uglavnom su hrvatski prosvjetni radnici, a tečajeve iz pojedinih područja medicine vode liječnici hrvatske narodnosti. Od prošle godine rad je voditeljima jezičnih tečajeva uvelike olakšan izlaskom udžbenika Ive Sučića »Hrvatski jezik u Gradišću I« koji je i napisan na poticaj HNVŠ-a. Ovdje je važno napomenuti da je HNVŠ svojim radom na narodnome prosvjećivanju s naglašenim hrvatskim usmjerenjem (jezik na predavanjima isključivo je hrvatski) prodro i u sela gdje je naš jezik u osjetnu uzmagu, primjerice u Gijeci i u Otavi (Kittsee, Antau) na sjeveru, u Bajngrobu (Weingraben), u sredini, te u Sabari i Sirokanima (Zuberbach, Allersgraben) na jugu Gradišća. Uspješni jezični tečajevi, a takvi su svi, završavaju se kulturno-zabavnim priredbama s hrvatskim programom, što u selu i u okolici ima pozitivne odjeka. Tako HNVŠ u neku ruku »zbuda duše gluhe i pospane«, da se poslužimo jednim Miloradićevim stilom. Spomenuta ustanova ima u svojem programu i općekulturnu te manjinsko-političku naobrazbu Gradišćanskih Hrvata, što će, naravno, sve ovisiti o mogućnosti da se angažira još više poduzetnih ljudi i da se program opremi modernom tehnikom.

Herbert Gassner, pripadnik maloga naroda

Herbert Gassner

u austrijskoj dijaspori, studiozno se bavi i položajem drugih evropskih manjina pa je čest sudionik njihovih skupova. U suradnji s jezikoslovcem Joškom Vlašićem napisao je pravnički glosar (rječnik) s naslovom »Hrvatski službeni jezik u Gradišću«, 1985. s više od 1 500 riječi. Ta je knjižica to važnija što je od kraja 1987. hrvatski uveden kao drugi službeni jezik u više hrvatskih i jezično miješanih općina u Gradišću.

Iako po godinama mlad, Herbert je Gassner kao angažirani pjesnik, nadaren esejist te poduzetan i iscrpan voditelj HNVŠ-a, u »narodni posli« dosad postigao lijepe uspjehe koji mogu biti poticajni za buduću njegov rad. S. K.

Ivana Čuković-Bagić

KRATAK ŽIVOTOPIS

Ivana Čuković-Bagić je redovita profesorica u Zavodu za dječju i preventivnu stomatologiju Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i djelatnica Klinike za stomatologiju Kliničkog bolničkog centra Zagreb. Na dužnosti je prodekana za poslijediplomske specijalističke studije u kontinuitetu, od 2007. godine.

Maturirala je u Klasičnoj gimnaziji 1985. godine i time stekla zvanje suradnika u kulturno-znanstvenim ustanovama. Diplomirala je 1990. godine na Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje radi od 1992. godine, najprije kao znanstveni novak, a zatim znanstveni asistent. U znanstveno-nastavno zvanje docenta izabrana je 2000. godine, u zvanje izvanrednog profesora 2005. godine, a u zvanje redovitog profesora 2010. godine. Znanstveni stupanj magistra znanosti stekla je 1993. godine, a znanstveni stupanj doktora znanosti 1999. godine. Specijalistički ispit iz dječje i preventivne stomatologije položila je 1997. godine, a titula primarijusa dodijeljena joj je 2013. godine. Odlukom Županijskog suda u Zagrebu, stalni je sudski vještak za stomatologiju od 2011. godine

Uključena je u nastavu preddiplomskog i diplomskog integriranog studija, u obaveznom predmetu i u dva izborna predmeta kao voditeljica, i kao voditeljica dva izborna predmeta u poslijediplomskoj specijalističkoj i jednog u doktorskoj nastavi na Stomatološkom fakultetu u Zagrebu. Nositeljica je obveznog predmeta „Dentalna medicina dječje dobi“ na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Dosad je bila mentorica na 16 diplomskih radova, 5 znanstvenih magistarskih radova, 3 poslijediplomska specijalistička rada i 3 doktorska rada. Bila je mentorica i studentima za tri rada za koje su dobili Rektorove nagrade. Mentorica je i specijalizantima iz dječje i preventivne stomatologije. Sudjeluje u izradi smjernica za edukaciju iz područja dječje stomatologije kao i kliničkih smjernica za rad s djecom, pri European Academy of Paediatric Dentistry.

Bila je aktivan istraživač na sedam projekata od MZOŠ i voditeljica jednog projekta MZOŠ. Trenutno je voditeljica jednog projekta odobrenog od Grada Zagreba i suradnica na drugom. Sudjelovala je na tri međunarodna projekta, zatim na jednom od Nacionalne zaklade za znanost i jednog odobrenog kroz kratkoročnu financijsku potporu od strane Sveučilišta u Zagrebu. Osoba je zadužena i odgovorna za provedbu suradnje između Stomatološkog fakulteta i Poliklinike za zaštitu djece grada Zagreba.

Najbitnija područja njezinog znanstvenog i kliničkog bavljenja su kraniofacijalna antropometrija, procjena dentalne dobi djece, nekarijesne lezije zuba (dentalna erozija i molarnoincizivna hipomineralizacija) i zaštita zlostavljane i (dentalno) zanemarene djece.

Objavila je 18 radova u CC časopisima, 20 u drugim indeksiranim časopisima i još 26 ostalih radova. Objavila je 17 radova u koautorstvu sa studentima. Sudjelovala je u organizaciji nekoliko značajnih znanstvenih skupova i održala preko 20 pozvanih predavanja. Prezentirala je znanstvene radove na preko 50, uglavnom međunarodnih konferencija. Član je 17 međunarodnih i domaćih znanstvenih i stručnih društava. Aktivna je kao član uređivačkih odbora ili recenzent u preko desetak domaćih i stranih znanstvenih časopisa. Suautorica je sveučilišnog udžbenika o dentalnoj eroziji, suprevoditeljica sveučilišnog udžbenika o dječjoj stomatologiji, prevoditeljica priručnika o zaštiti djece i autorica poglavlja sveučilišnog udžbenika Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Sarajevu.

Ivana Čuković-Bagić aktivna je u radu uprave, odborima i povjerenstvima Stomatološkog fakulteta, Sveučilišta u Zagrebu i pri Ministarstvu zdravstva RH. Još kao studentica bila je nagrađena s pet Rektorovih nagrada za najbolje studentske radove, a 2008/09 sveučilišnom anketom za ocjenu nastavnika izabrana je tajnim glasovanjem studenata IV. godine Stomatološkog fakulteta za najboljeg nastavnika u zimskom semestru ak. god. 2008/09.

Udana je i majka troje djece.

Izložba o Filipu Kaušiću

Pred točno 400 ljet, ada 1618. ljeta, rođen je Filip Kaušić u malom, nekoć samo hrvatskom selu Celindofu, blizu granice tadašnje Zapadne Ugarske i Donje Austrije. U selu još i danas žive Hrvatice i Hrvati, ali sve malobrojniji su. Istina je, da je asimilacija i u ovom selu na Poljanci jako prorječala naš hrvatski narodni korpus.

Va cimiteri se vidu danas vrlo rijetko nadgrobnji natpisi na hrvatskom jeziku, na maši se još djelom službuje i na hrvatskom jeziku, u selu postoji tamburaški orkestar, ali to je nažalost premalo, da se održi taj prestari oblik hrvatskoga jezika, ki je za nas gradišćanske Hrvate „pravi hrvatski jezik“. On je normiran u Austriji i kao drugi službeni, pa se Hrvati znadu podičiti, da imaju dva književna jezika.

Celindof je od 1921. ljeta u sastavu novonastale pokrajine Burgenland u Austriji. Kaušić Institut, ki je utemeljen pred 5 ljeti na inicijativu celindofskoga hrvatskoga pjesnika i esejista Dr Herberta Gassnera pokazao je do sada neke svake hvale vridne rezultate. U međuvrimenu je gosp. Gassner objavio dvi knjige, ke se bavu s ugledni zapadnougarski Hrvati, dijelom iz Celindofa, ada njegovoga rodnoga sela. Zbog istraživačkoga duha, znanja već stranih jezikov i dobri kontakti je opisao i životni put Filipa Kaušića.

Na prvom panou se vidi njegov žitak u kratki slova na latinskom jeziku, važna mjesta kade je boravio u svom žitku i podupiratelji ovoga projekta.

Kako vidite, njegov se žitak odigrao u sridnjoj Europi, i to u nemirnom 17. stoljeću. Rođen je 1618. med svojimi seoski Hrvati, a umro je u Požunu 1673. dan pred Svih Svetih.

Na drugom panou vidite brončanu bistu Filipa Kaušića u pozadini još ne gotovi kip u gipsu. Autorica je akademska kiparica Dijana Iva Sesartić iz Solina.

O umjetnici, ka je posjetila selo u majušu misecu znate podrobnije ovde pročitati tekst:

Rođena je u Zagrebu 1966. godine, gdje je završila osnovnu i srednju školu. Studirala je na likovnim akademijama u Sarajevu, Pragu i Zagrebu. Diplomirala je kiparstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi prof. Stanka Jančića. Studijski je boravila u Stuttgartu, Rimu i Firenzi.

Odmah nakon studija kreće u svoj samostalni rad u ateljeu i posvećuje se kiparskim portretima . U dvadeset godina rada ostvarila je preko sto dvadeset kiparskih portreta svojih suvremenika kao i važnih osoba iz povijesti hrvatskog naroda. Unutar svog kiparskog rada izgrađuje opus posvećen ženi te ga godinama nadopunjujući izlaže i publicira.

Ujedno izgrađuje sasvim zasebni, kako materijalom tako i temama, suvremen opus posvećen sakralnom i kršćanskom izvoru.

Autorica je niza skulptura u javnim prostorima u Hrvatskoj i inozemstvu od kojih su neki u Splitu i bližoj okolici:

- Anđeo Rafael – Vranjic, Solin
- Sv. Liberan – Crkva na Mejašima, Split
- Sv. Nikola – Sućuraj, otok Hvar
- Poprsje nadbiskupa Frane Franića – Domus Croata Ivan Merz, Rim
- Bista Marka Marulića – Gradska knjižnica Marka Marulića, Split
- Plaketa Fabjan Kaliterna – Muzej sporta Split
- Portal crkve Gospe Lurdske – Bijeli Vir, Metković
- Spomenik "I u mom gradu Vukovar svijetli" – Split

Više od dvadeset godina izlaže samostalno i sudjeluje na brojnim žiriranim, skupnim, tematskim izložbama i likovnim simpozijima (domaćim i međunarodnim) gdje ostavlja svoja kiparska djela u javnim prostorima kao i javnim te privatnim umjetničkim zbirkama. Dobitnica je prve nagrade III. Hrvatskog trijenala autoportreta "Identiteti" pod kustoskim odabirom mr. sc. Branke Hlevnjak, galerija Prica, Samobor 2014. Članica je Hrvatskog društva likovnih umjetnika Zagreb od 1996. god., članica Hrvatske udruge likovnih umjetnika Split od 1998. god. Članica Matice Hrvatske od 2009. god., članica Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika od 2010. godine.

O njenom radu i stvaralaštvu progovorili su mnogi povjesničari umjetnosti u Hrvatskoj i izvan nje:

„Dijana Iva Sesartić rasna je kiparica koja vlada metijerom te kipari s lakoćom i zanosom, istražujući nove i vlastite kiparske mogućnosti, postavljajući si izazove čija je razriješenja ispunjavaju stvaralačkom radošću. Borac je za opstanak i afirmaciju kiparstva, koje je zbog svoje specifičnosti i težine izvedbe, jedno od najugroženijih umjetničkih vrsta.“

(Mr. sc. Branka Hlevnjak povodom nagradne izložbe portreta.)

„...kiparica je izabrala slijediti antički put stvaranja metafore. Meta-forein, prenositi preko, odnosno transportirati značenje s jedne pojave na drugu, a i to pod pretpostavkom da su obje pojave istoga porijekla, to je bio način na koji se grčki jezik prema tvrdnjama Olge Frejdenberg dovijao kako od konkretnih, tipskih slika stići do arhetipskih značenja. To je i ključ za kiparski postupak Dijane Ive Sesartić koja je pošla od pretpostavke jednog jedinstvenog lika, te ga kiparskim sredstvima pokušala približiti najprije ektipskom opisu Frane Božičevića, a potom i arhetipskim vrijednostima koje utjelovljuje Marko Marulić u kontekstu hrvatske kulture. Skulptura je, dakle, svedena na lice, lik i njegovu fizionomiju koja za nas ostaje nedohvatnom. Zašto tako? Jednostavno zato jer svaka portretistička vrsnoća stvara most između tipskih karakteristika lica i arhetipskih

obilježja čovjekovog značenja. Ta duhovna vezanost svakog konkretnog pojedinca - odredivog položajem u jasno mjerljivom prostoru i vremenu - s onostranim vrijednostima koje se promatraču nameću i bez ektipskih pomagala ostaje i danas samom srži portretistike.“

(Doc. Dr.sc. V. Rismondo dio recenzije o bisti Marka Marulića, Split)

„Dijana Iva Sesartić svoje je umjetničko stvaranje dobrim dijelom vezala uz čovjeka (ljudski korpus) i toj je temi podredila vještinu oblikovanja i snagu svoje imaginacije. Figuracija, a napose portretna skulptura, uostalom kao i portretno slikarstvo, oduvijek su bili dobar lakmus za prepoznavanje talentiranih umjetnika, onih koji su imali što dati i koji su rado prihvaćali izazove dugotrajnih i strpljivih studija često neizvjesnih ishoda. Pomaci i pronalaženje adekvatne ikonografije traju duže razdoblje, kao i minucioznost izrade i visok stupanj koncentracije koji imaginaciju crpi iz impulsa tradicije, ali i poetike modernizma i postmodernizma. Znatiželjna i dobro pripremljena Sesartićeva umješno se ogledala s pokretom u skulpturi i njegovom komunikacijom u prostoru. Brzo dopire do cjelovite predodžbe nečije osobnosti, otkrivajući njegove nepoznate osobine i psihološke posebnosti. Na više ostvarenih portreta, pa i onih sakralnih, iznenađuje svježina prvotnog doživljaja, a uporna istraživanja završavaju željenom kontemplativnom dimenzijom.

(dr.sc. Tonči Šitin)

U samom stvaralačkom središtu Dijane-Ive Sesartić, kako je to ona sama lijepo izrekla, jest

»čežnja za licem«.

Već sam govorio o umjetnosti kao najuzvišenijoj čovjekovoj misiji koja ima cilj shvatiti svijet i

učiniti ga takvim da ga i drugi shvate.

U toj najuzvišenijoj misiji umjetnosti svaki je umjetnik slobodan u izboru likovnog načina izraza.

Dijana izabire klasična sredstva izraza, što je po mome skromnom uvjerenju teži put, te ljudsko

lice kao prozor kroz koji gleda na život i svijet.

U konkretnim licima, koja »usred životnog puta lovi u svoju glinenu mrežu«, ona otkriva

neiscrpnii izvor inspiracije. Svako njezino djelo odražava ne samo onu vanjsku istinu koja se

otkriva klasičnim likovnim izrazom (realizmom) nego još vise pokušaj da se dođe do one

unutrašnje istine svakog pojedinog modela.

(akademski kipar Zdenko Vidović SJ)

O svojoj ljubavi prema portretu i ljudskom licu Dijana Iva Sesartić dodaje:
Volim ljudska lica, njima sam posvetila veliko vrijeme prigodom studija,
istraživanja, tražeći u
njima upravo Lice Boga.

Davno sam tom velikom portretnom opusu dala naslov Čežnja za Licem,
naravno, po

prekrasnoj knjizi teologa i svećenika Ivana Goluba.

Ta ideja i rad nose me još iz vremena kada sam vježbala duhovnu
sabranost i izgrađivala sebe

tražeći čarobno svjetlo spoznaje o ključnim, nematerijalnim,
egzistencijalnim pitanjima

svakog čovjeka: tko sam, zašto sam, kamo idem?

Bili su to dani u kojima sam izgrađivala jake korijene, dani intelektualnih
studija i traženja, te

gotovo sanjarskog i zaljubljenog pogleda u željene ideale ljudske duše:
mudrost, jakost,

ljepotu, iskrenost, postojanost, pravednost, ustrajnost.

Meni je bila oduvijek jasna činjenica da istina nije u pojavnosti stvari i
događaja.

Da bi jedno umjetničko djelo bilo dobro, te kvalitetno prepoznato i
doživljeno, ono upravo

treba izvući i svojim sredstvima izražavanja pokazati taj sadržaj i materiju
nevidljivog.

Opširnije o isusovci u Hrvatskoj ovde:

1) O p. provincijalu Daliboru Reniću (tekst i fotografija):

http://isusovci.hr/clanak/457-p_dalibor_renic_novi_provincijal_hpdi

2) O Hrvatskoj provinciji Družbe Isusove:

http://isusovci.hr/stranica/103-nasa_provincija

3) Iz povijesti Družbe: <http://isusovci.hr/stranica/4-povijest>

4) Izazovi (Herausforderungen) Družbe Isusove za današnje vrijeme:

<http://isusovci.hr/stranica/102-misija>

Na drugom panou još znate pogledati fotografiju patera isusovca Lukácsa u Rimu, čiji su teksti na latinskom jeziku bili veliki izvor informacijov za istraživanje.

Apoštolski nuncij u Austriji excelencija nadbiskup dr. Zurbruggen je izdao posebnu diplomu u papino ime i oprost za sudionike otkrivanja poprsja ovog velikana Celindofa.

Kada smo u sklopu projekta Hrvatski jantar, s mladi iz već zemalj pohodili Celindof je upravo došlo brončano poprsje iz Zagreba, ko će bit postavljeno pred lipu općinsku zgradu.

Na tretom panou imate priliku se upoznati bolje s Celindofom. Pokazali smo poznate arheološke artefakte iz povijesti, ki su postavljeni na važni mjesti u selu, a to su "Cilika", najstariji idol iz neolitika (ranoga kamenoga doba) u Austriji, avarski griffon (u Celindofu se nalazi najveće avarsko groblje na tlu cijele Austrije), kulna trepanacija lubanje. Celindof je poznat po piramidi iz slame, s kom je selo ušlo u poznatu Guinnessovu knjigu svitskih rekordov i u posljednje vrime i po Dirtrun-u, tzv. naticanju u izdržljivosti po blatu, hladnom jezeru itd. U selu živu umjetniki i druge poznate osobe.

Ovde je rođen i najpoznatiji nadopat Pannonhalme, benediktinac dr. Kruesz Krizostom. Pannonhalma, nedaleko od Jure je nastariji samostan u Mađarskoj, utemeljen 996. ljeta od oca sv. Stefana.

Na četvrtom i dijelom na 5. panou se bavimo s školovanjem Filipa Kaušića. Informacije o tom znate dobiti u dvojezičnoj knjigi dr. Herberta Gassnera iz 2013. ljeta u izdanju HKDC-a pod naslovom "Hrvati i Crikva, Kroaten und Kirche", odnosno u posebnoj knjigi objavljenoj i na nimškom i na hrvatskom jeziku: Philippus Kausich und seine Zeit.

U matrikula raznih institucijov se vidi ime Kaušića. Passau je poznat po najveći orgulja cijeloga svita u prelipoj katedrali, po slici "Madone s črišnjom" i po grobu sv. Gizele, ugarske kraljice, ka je umrla kao udovica u jednom samostanu u Passauu. Isto tako smo objavili i sliku današnjega biškupa dr. Oстера.

Na gornjem dijelu petog panoa se vidi Graz ili Gradec. Ovde je Kaušić posvećen za đakona i duhovnika.

Zanimljivo je da je ovde skupa študirao s budućim kraljem i cesarom Leopoldom I., ki je bio dobio izobrazbu da postane biškop, no nagla smrt njegovoga starijega brata ga je prisilila na drugačiji životni put. Ovo poznanstvo će biti sudbonosno kod isposlovanja diplome 1669. ljeta za Sveučilište u Zagrebu.

Drugi dio panoa 5 se bavi Kaušićem kot učiteljem. On je već puti podučavao u Šopronu i u Trnavi.

Prva crikva isusovcev u Šopronu je bila viteška crikva sv. Ivana Krstitelja. Juraj Drašković Trakošćanski je dopeljao 1630. ljeta prve isusovce u grad i započela je katolička restauracija odnosno protureformacija. Na slika se vidi i zgrada isusovačkoga kolegija uz crkivu u današnjoj ulici sv. Jurja.

Trnava je bio isto pozat varoš po dobrih škola. I Sveučilišće Eötvös Lóránt u Budimpešti vuče svoje korjene iz Trnave (Nagyszombat).

Pano 6.

Zbog znanja već jezikov Filip Kaušić je i misionario. To je i bila jedna od zadaćov svojega reda. Boravio je u toj funkciji i u naselju Andocs ki je bio pod osmanskom kontrolom. Posebno je boravak u Andocs-u zanimljiv, aš je on nedaleko od južne obale Balatona važno bilo misionarsko mjesto u turskoj Ugarskoj. Zbog komplicirane političke i vjerske situacije u ovom dijelu Ugarske bila je velika borba za vjernike. Veliki dio južne Ugarske je bio pun s ljudi, ki su govorili hrvatskim jezikom, pretežno izbjeglice iz Bosne i Slavonije, pa je misionar u tom djelu morao znati i jezik tih ljudi.

Andocs je svenek bio i je i dandanas marijansko hodočasno mjesto.

Pano 7.

Kako smo jur prije napomenuli važan datum za visokoškolstvo u Hrvatskoj je 1669. ljeta, kada je isusovački kolegij podignut na rang jednoga sveucilista. Tu diplomu je isposlovao Filip Kaušić, kod istoga Leopolda I., ki će dvi ljeta kašnje u Bečkom Novom Mjestu (Wiener Neustadt) dao pogubiti Frana Krsta Frankopana i Petra Zrinskog. Spomen ploču na zgradu bivšega kolegija, ki danas služi kot izložbeni prostor nazvan po najpoznatijem minijaturistu renesanse hrvatskog porijekla Juliju Kloviću, Klovićevi Dvori, dalo je postaviti Austrijsko-hrvatsko društvo 1994. ljeta. Na njoj se spominje Filip Kaušić kot gradišćanski Hrvat, ki ali on nije bio, ar se pojam Gradišće hasnuje stoprv od 1921. ljeta, kada ga je lansirao naš veliki pjesnik Mate Meršić Miloradić. Filip Kaušić je bio zapadnougarski Hrvat.

U Juru stiže kašnje i postaje prefekt isusovačkoga kolegija. Umro je u Požunu i pokopan najvjerojetnije u crkivi ili uz crikvu sv. Martina.

Na 8. panou smo se pozabavili s aktivnosti Instituta Filip Kaušić u Celindofu. Uz istraživanja povijesti, jezika, jezičnih interakcijov, institut se bavi organizacijom predavanja, vođenja kroz okolicu, popularizacijom poznatih povijesnih ličnosti u Hrvata. Pjesnik i znanstvenik dr. Herbert Gassner je osnivanjem hrvatske knjižnice s dosta naslovov pokušao približiti hrvatsku knjigu narodu. Institut su pohodili poznate osobe, kao što sud va rektori Zagrebačkoga sveučilišća, veleposlaniki i druge istaknute osobe.

Ponosni smo na plodnu suradnju s Sveučilišćem u Zagrebu, koje nam svake godine besplatno osigurava barem jedno mjesto za kandidate iz bivše zapadne Ugarske (koje se područje danas proteže u tri države - Austrija, Mađarska i Slovačka), na spominak Filipu Kaušiću i da s pogledom u budućnost djelamo na očuvanju hrvatskoga jezika u ovom lipom kraju Jantarske ceste.

Na kipići se vidu:

1. Predavanje i prezentacija u Celindofu
2. Herbert Gassner tumači slike i izložene eksponate
3. Sudioniki Ljetne jezične škole u organizaciji Sveučelišta u zagrebu iz cijeloga svita, med njimi Nikoleta Gati iz Unde, i vidu se ovogodišnji knadidati Kevin i Dorina

4. Silvana Pajrić i Dora Grubić prezentiraju u institutu svoj jednomisečni boravak u Hrvatskoj, ispod teskt izvješća Verhás Árona iz 2016. ljeta
5. Dva gradonačelniki, Franjo Grubić iz Koljnofa i Johann Fellingner iz Celindofa
6. Dica iz čuvrnice u vrtu kod instituta
7. Predavanje u domaćoj gostionici , predstavlja se Koljnof
8. Jedno od predavanja s peljanjem
9. Šahovske ploče nas spominju na hrvatski grb
10. Najzad u prošlost, dr Gassner pred starom školskom pločom
11. Posjet grupe Rouge u Celindofu
12. U sklopu projektas Po staza naših starih 2015. ljeta pohodili smo i Celindof
13. Lokalno vodstvo i aktivisti
14. Veleposlanics Hrvatske u Austriji Vesna Cvetković isto pohodila institut
15. U sklopu projekta Hrvatski jantar voditelj instituta nam je poželio srićen put uz dobro žgano iz Slavonije

Fwd: informativni listić/ samostalna nastava hrvatskoga jezika kao materinskog jezika

Herbert Gassner An: post

11.05.2018 10:13

1 Anhang

informativni_listić_nastav_hrvatskog_1.pdf

----- Forwarded message -----

From: VRH Beč <croemb.bec@mvep.hr>

Date: Thu, 26 Apr 2018 13:59:41 +0000

Subject: informativni listić/ samostalna nastava hrvatskoga jezika kao materinskog jezika

To: Veranstaltungen CROEMB <veranstaltungen.croemb@mvep.hr>

Poštovani,

s obzirom na nezadovoljavajuću situaciju vezanu uz status hrvatskoga jezika u austrijskom školskom sustavu, Veleposlanstvo RH želi ukazati na zakonske mogućnosti uspostave nastave hrvatskoga kao samostalnog materinskog jezika, te o tome želi informirati roditelje.

Nastavu hrvatskog kao materinskog jezika u Austriji moguće je pokrenuti ukoliko se na jednoj školi skupi 12 djece!

Zato PRIJAVITE svoje dijete za nastavu materinskoga jezika u školi koju ono pohađa i na prijavnici navedite HRVATSKI JEZIK.

Molimo Vas stoga da pročitate informativni listić u prilogu i prosljedite ga svojoj rodbini, prijateljima, znancima i svima koji su zainteresirani

da se hrvatski jezik počne od iduće školske godine samostalno podučavati u austrijskim školama.

Afirmacija hrvatskog jezika i kulture u Austriji je jedino moguća kroz stručnu i samostalnu nastavu hrvatskog!

Veliki je privilegij u zemlji boravka imati mogućnost steći kvalitetno znanje materinskog jezika i kulture, što je podloga za svako daljnje usavršavanje, a počesto i za poslovni uspjeh.

Iskoristimo ovu mogućnost i založimo se svi zajedno da se sakupi dovoljan broj djece koja žele pohađati nastavu hrvatskoga jezika.

Vaš interes, želja i trud da se on uvede u austrijske škole, jedina je garancija za uspjeh!

U slučaju nejasnoća oko prijave za nastavu materinskog jezika možete se obratiti gđi Adriyani Markon Jurčić, prof. hrvatskoga jezika i književnosti (adrijanasvea@gmail.com<mailto:adrijanasvea@gmail.com>) i Veleposlanstvu Republike Hrvatske na adresu katarina.dorkin-kriz@mvep.hr<mailto:katarina.dorkin-kriz@mvep.hr>.

Srdačan pozdrav,

MMag. Katarina Dorkin Križ
Botschaft der Republik Kroatien
Rennweg 3
1030 Wien
T: 01 489 05 31
F: 01 480 29 42

NASTAVA HRVATSKOG JEZIKA U AUSTRIJI

Dragi roditelji,

u okviru nastave materinskog jezika u Austriji moguća je i SAMOSTALNA NASTAVA HRVATSKOG JEZIKA ako se skupi **12 zainteresiranih učenika**.

**Zato je na prijavnom listiću nužno navesti HRVATSKI jezik.
To možete učiniti do kraja ljetnog semestra 2018.**

Školska godina 20.../20...

Prijavljujem svoje dijete/dete na nastavu materinskog/maternjeg jezika.
 o izborni predmet (Freigegegenstand) (Möchte das einzelne Unterrichtsfach besuchen) **o neobavezujuća vježba/vježba (unverbindliche Übung)**

Ime i prezime učenika / učenice:

Datum rođenja: Razred:

Pečat škole koje dijete/dete trenutno pohađa

Nastava materinskog/maternjeg jezika:

Ovom prijavom se obavezujem, da će moje dijete/dete tokom cijele cele godine redovito pohađati nastavu materinskog/maternjeg jezika, jednako kao i ostalu redovnu nastavu

Datum: Potpis roditelja, odnosno staratelja

Ispunite prijavnicu dostupnu na <http://www.schule-mehrsprachig.at> (Muttersprache – Service – Anmeldeformular) i predajte je do kraja ovog semestra u školi koju pohađa Vaše dijete.

Iskoristite postojeće zakonske pretpostavke i ne propustite priliku da Vaše dijete u Austriji nauči standardni hrvatski jezik i dobije osnovno znanje o hrvatskoj kulturi i povijesti!

KROATISCHUNTERRICHT IN ÖSTERREICH

Liebe Eltern,

im Rahmen des muttersprachlichen Unterrichts besteht auch die Möglichkeit einen eigenständigen KROATISCHUNTERRICHT zu organisieren, allerdings unter der Voraussetzung, dass es **12 Anmeldungen für Kroatisch** gibt.

**Dafür ist es aber notwendig, auf dem Anmeldeformular KROATISCH einzusetzen.
Dies können Sie noch bis Ende des Sommersemesters 2018 tun.**

Ich melde mein Kind zum muttersprachlichen Unterricht an.
 o Freigegegenstand (Bitte Zutreffendes ankreuzen) **o unverbindliche Übung**

Name der Schülerin/des Schülers:

Geburtsdatum: Klasse:

Schulort bei der derzeit besuchten Schule

Muttersprachlicher Unterricht in:

Durch die Anmeldung verpflichte ich mich, dass mein Kind den muttersprachlichen Unterricht ebenso wie den regulären Unterricht das ganze Jahr hindurch regelmäßig besucht.

Datum: Unterschrift der Eltern bzw. der Erziehungsberechtigten

Dieses Anmeldeformular ist im Internet zugänglich unter <http://www.schule-mehrsprachig.at> (Muttersprache – Service – Anmeldeformular). Bitte geben Sie das ausgefüllte Formular bis Ende des Sommersemesters 2018 in der Schule, die Ihr Kind besucht, ab.

Versäumen Sie nicht die Gelegenheit, Ihrem Kind den Unterricht in kroatischer Sprache und Kultur zu ermöglichen, wenn schon dafür gesetzliche Voraussetzungen geschaffen sind.

HRVATSKA KNJIŽNICA
"FILIP KAUŠIĆ S.J."
ZNANSTVENI INSTITUT

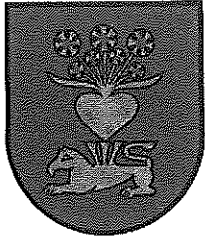

Dr.sc. Vesna CVJETKOVIĆ

Veleposlanica Republike Hrvatske u Republici Austriji

- **Dubrovčanka koja je osnovnu i srednju školu završila u Ateni**
- **dugogodišnji boravak u Beču gdje je studirala teatrologiju, morala je uz studij raditi, tako da je počela predavati novogrčki jezik na Narodnom sveučilištu (Volkshochschule)**
- **nakon studija u Beču vratila se je u Hrvatsku gdje je započela sa značajnom znanstvenom karijerom**
- **na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Odsjeku za klasičnu filologiju, stekla je doktorat iz filoloških znanosti**
- **s doktoratom se zapošljava kao voditeljica Arhiva i Muzeja Hrvatskog narodnog kazališta, sve do početka 2000. godine bila je docent na Sveučilitu u Zagrebu**
- **od 2000. godine počinje i njezina politička karijera – tri godine je bila zamjenica ministra vanjskih poslova, a onda pet godina provodi kao veleposlanica u Berlinu. Nakon Berlina seli u Atenu gdje je također bila veleposlanica sve do 2012. kada postaje glavna tajnica Ministarstva vanjskih i europskih poslova, a nakon te dužnosti preuzima zadaću veleposlanice u Beču**

- zauzima se za bolji položaj i priznavanje statusa hrvatskog jezika u Austriji – neprihvatljivo je ustrajavanje na tzv. „bosansko-hrvatsko-srpskom jeziku“. Hrvatski je jezik priznati jezik i jedino može tako biti! Hrvatski jezik je 24. službeni jezik Europske Unije i tamo se nikako i ništa ne prevodi na „BKS“ već isključivo na hrvatski jezik
- ogromni je napredak vidljiv u cjelokupnoj kulturnoj i znanstvenoj ponudi (promocije knjiga, književne večeri i sl.) kojoj je veleposlanstvo organizator ili suorganizator
- u okviru Programa suradnje u području kulture i obrazovanja između Republike Hrvatske i Republike Austrije u prošloj godini 2017. organizirano je čak 109 manifestacija!
- Radišna i u kontaktu jako pristupačna veleposlanica sa svojim vrijednim suradnicima vrlo jasno artikulira stavove u zaštiti prava hrvatskih državljana u Austriji i gradišćanskih Hrvata – jasan i transparentan rad očit je u jako dopadljivoj i ažurnoj Facebook stranici veleposlanstva pa je i to značajna pozitivna vrijednost veleposlanice sa svojim stručnim timom

GEMEINDEAMT ZILLINGTAL

Bezirk Eisenstadt-Umgebung, Burgenland

7034 Zillingtal, Landstraße 3, Telefon: 02688/72100

Telefax: 02688/72100-4, e-mail: post@zillingtal.bgld.gv.at

-----DVR: 0660515-----

PHILIPPUS KAUSICH S.J.

(1618 – 1673)

gebürtiger Zillingtaler – Rektor der Universität Zagreb

Die Gemeinde Zillingtal lädt Sie recht herzlich ein zur Feier des 400. Geburtsjubiläums
von Philippus Kausich
am **Sonntag, den 24.06.2018.**

Programm:

10.00 Uhr: heilige Messe in der Dorfkirche

11.00 Uhr: Denkmalenthüllung, Ausstellungseröffnung und Buchpräsentation vor dem Gemeindeamt

12.00 Uhr: Mittagessen und geselliges Beisammensein im Dorfgasthaus

Mitorganisatoren:

Kroatisches Geschichtsinstitut in Wien

Kroatisches Kultur- und Dokumentationszentrum

Kroatischer Verein (Ungarn)

Wir ersuchen Sie, uns bis 20.06.2018 Ihre Teilnahme zu bestätigen

NUNTIATURA APOSTOLICA IN AUSTRIA

SEINE HEILIGKEIT
PAPST FRANZISKUS

übermittelt den Teilnehmern an
der Feier der Denkmalenthüllung
anlässlich des 400. Geburtstages von P. Philippus Kausich SJ
am 24. Juni 2018 in Zillingtal
herzliche Glück- und Segenswünsche.

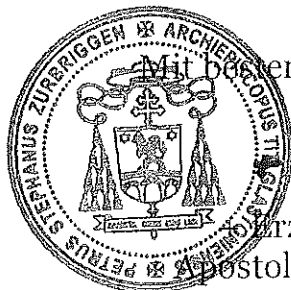
Der Heilige Vater allen Anwesendenn
von Herzen den Beistand des Heiligen Geistes
für ein wahrhaft christliches Leben
im stetigen Wachsen in den Tugenden
des Glaubens, der Hoffnung und der Liebe.

Als Unterpfand reicher göttlicher Gnaden erteilt Seine Heiligkeit
allen an der Feier Anwesenden gerne den erbetenen

APOSTOLISCHEN SEGEN,

mit dem der vollkommene Ablass verbunden ist.

Mit besten persönlichen Glückwünschen

Peter Zurbriggen

Erzbischof Peter Zurbriggen
Apostolischer Nuntius in Österreich

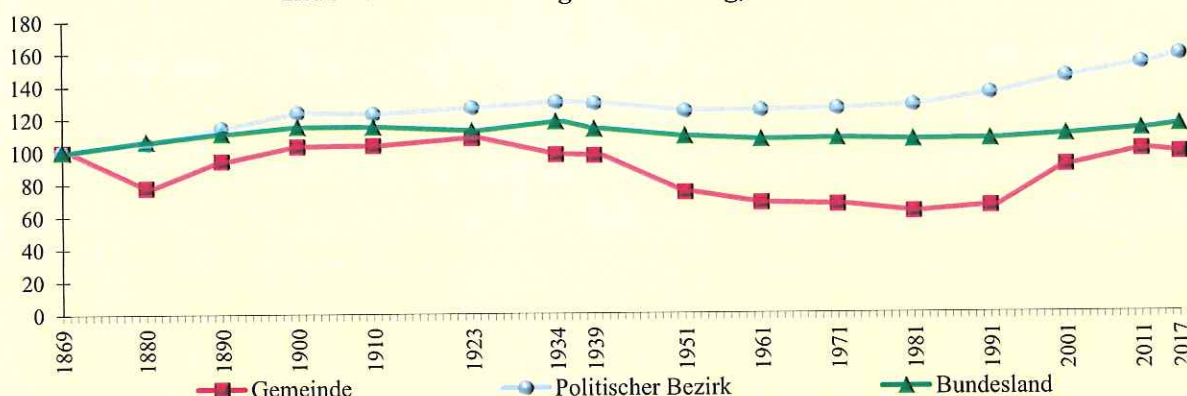
Wien, im April 2018.

2.1 Bevölkerungsentwicklung 1869 - 2017

Q: Statistik Austria, Volkszählungsergebnisse, RZ2011, Statistik der Standesfälle, Datenbank POPREG.

Jahr	Gemeinde		Politischer Bezirk		Bundesland	
	absolut	1869=100	absolut	1869=100	absolut	1869=100
1869	938	100	26.769	100	254.301	100
1880	732	78	28.049	105	270.090	106
1890	886	94	30.653	115	282.225	111
1900	969	103	33.126	124	292.426	115
1910	972	104	32.876	123	292.007	115
1923	1.014	108	33.853	126	285.698	112
1934	918	98	34.757	130	299.447	118
1939	911	97	34.524	129	287.866	113
1951	699	75	33.256	124	276.136	109
1961	636	68	33.348	125	271.001	107
1971	626	67	33.558	125	272.319	107
1981	584	62	34.119	127	269.771	106
1991	615	66	36.096	135	270.880	107
2001	850	91	38.752	145	277.569	109
2011	935	100	40.936	153	285.685	112
2017	918	98	42.309	158	291.942	115

Index der Bevölkerungsentwicklung, 1869 = 100

2.2 Bevölkerungsentwicklung durch Geburten- und errechnete Wanderungsbilanz

Q: Statistik Austria, Volkszählungsergebnisse, RZ2011.

Wohnbevölkerung	Gemeinde		Politischer Bezirk		Bundesland	
	absolut	in %	absolut	in %	absolut	in %
Veränderung 1981-1991						
insgesamt	31	5,3	1.977	5,8	1.109	0,4
durch Geburtenbilanz	-18	-3,1	-293	-0,9	-3.846	-1,4
durch Wanderungsbilanz	49	8,4	2.270	6,7	4.955	1,8
Veränderung 1991-2001						
insgesamt	235	38,2	2.656	7,4	6.689	2,5
durch Geburtenbilanz	2	0,3	-418	-1,2	-5.985	-2,2
durch Wanderungsbilanz	233	37,9	3.074	8,5	12.674	4,7
Veränderung 2001-2011						
insgesamt	85	10,0	2.184	5,6	8.116	2,9
durch Geburtenbilanz	14	1,6	-904	-2,3	-8.530	-3,1
durch Wanderungsbilanz	71	8,4	3.088	8,0	16.646	6,0

Eintragungen der in der Bischofskapelle in Graz erfolgten Weihen von P. Philipp Kausich SJ

(aus dem Weiheprotokoll 1633-1678)

Weihe zum Subdiakon am 7. März 1648 (Seite 197):

196
Ordinatio
facta gratia in sacello domesticis aula Episcopalis Sessuibus
Sabbatho quatuor Temporum quadragesima 7. Martij 1648.

Ad Subdiaconatum.

197
Hans Kbae
Felixius Kirchschlager
Johannes Pross
Georgius Leffinger
Johannes Kisch
Johannes Orto.
Johannes Wegl
Laurentius Androcha
Philippus Kausich
Rudolphus Galli
Stephanus Arboresch
v. i. loc. Sessu gratia ab Dom. R. P.
Francisco Cuzoni Rectore Graecensi
qui h. s. b. p. f. d. p. f. i. d. ad Tit. p. m. g. t. h. s.

Inclinatio facta Graecij in sacro Domestico
Aula Episcopalis Secouiensis in Sabbatho
Sextantis 28. Martij. 1648.

Ad Diaconatum.

David Kun
Felixus Kempfflager
Fredericus Pray
Georgius Puffinger
Joos Mich
Joos Orso
Jonas Margl
Laurentius Androncha
Philippus Kaufsch

at. 25.
se Societate Iesu presentati a P.
Francisco Pirroni Rectori Graecij
qui de aetate fidei fuit

Ordinatio
facta Sabbatho Sancto 11. Aprilis 1648. in
Sacro domestico Aula Episcopalis Seccouien: Graecij

Ad Presbyteratum:
Ioannes Baptista Benueius Graecen: ab. 25.
Bartholomaeus Legan. Eilen: ab. 25.
F. Iosephus à S. Maria }
F. Marinus à Regibus } Carmelito p'sentati à suo Provinciali
qui et fidem fecit aetatis.
David Kun
Felicianus Kirchschlager.
Fredericus Cray
Georgius Rofinger.
Ioannes Misch.
Ioannes Ordo
Ioannes Wargl
Laurentius Androcha
Philippus Quasich
Rudolphus Calloti
Stephanus Arborell.
Socii à Soc. Iesu p'sentati ab Admo. X. do
P. Francisco Pizzoni Rectore qui et
fidem fecit aetatis

norbert.allmer@graz-seckau.at

Anhänge09:31 (vor 1 Stunde)

an mich

Diözesanarchiv Graz-Seckau, 22. Juni 2017

AZl: 368-2017

Bearbeiter: N. A.

Grüß Gott!

Sie haben vorgestern um die Daten des ehemaligen Jesuiten P. Philipp Kausich/Klausich SJ gebeten.

Anbei darf ich Ihnen die entsprechenden Informationen/Scans aus dem Weiheprotokoll 1633-1664 bzw. dem

Catalogus personarum et officiorum Provinciae Austriae S.I., d. 2, Rom 1982 von P. Ladislaus Lukacs SJ übermitteln.

Dem Kurzbiogramm von P. Lukacs entnehmen wir den Studienaufenthalt in Passau ab 1645, wo P. Kausich wohl auch den ersten Weihegrad empfangen hat, der sich in Graz nicht findet.

Es handelt sich dabei um die erste Tonsur (Entfernung eines Haarkranzes als sichtbares Zeichen zum Klerus; und die vier niederen Weihegrade (Ostiarier/Türhüter; Lektor/Vorleser;

Exorzist/Dämonenbanner; Akolyth/Altardiener),

Durch ein Motu proprio vom 15.08.1972 wurden die niederen Weihegrade von der Tonsur bis inklusive Subdiakonat abgeschafft.

1646-1648 verbrachte P. Philipp Kausich in Graz mit der Fortsetzung seines Theologiestudiums, an dessen Ende er innerhalb kurzer Zeit die weiteren Weihestufen gespendet erhielt.

Fürstbischof war damals Johann Ernst Reichsgraf von Thun (1643-1709), der sämtliche Weihen in seiner bischöflichen Hauskapelle in Graz (im Ordinariat) erteilte, was bei den vielen Weihekandidaten etwas überrascht. Der Dom befand sich damals allerdings noch im obersteirischen Seckau im Dom- und Augustiner-Chorherrenstift.

Mit besten Grüßen,

Norbert Allmer

Dr. Norbert Allmer

Diözesanarchiv

Bürgergasse 2/IV

A-8011 Graz

Tel: +43 (0)316-8041-213

Fax: +43 (0)316-8041-18107

Pater László Lukács S.J. (27. 10. 1910 - 16. 11. 1998)

Pater Lukács wurde 1910 auf dem Staatsgebiet der heutigen Slowakei geboren und verstarb 1998 in Rom. Seine Bildung erhielt er in Budapest und Szeged, er unterrichtete Geschichte in Kalocza. Als im Jahr 1948 die meisten Ordensschulen in Ungarn geschlossen wurden, ging er nach Rom, wo er als Archivar im zentralen Jesuitenarchiv arbeitete. Neben etlichen anderen bedeutenden wissenschaftlichen Werken verfasste er 1987 bis 1988 den monumentalen *Catalogus generalis seu Nomenclator biographicus personarum provinciae Austriae Societatis Iesu (1551 – 1773)* in drei Bänden. In diesem Katalog finden sich auch die Eckdaten des Lebens von Philippus Kausich.

KAUSICH, Philippus, P., croata

n 1618 IV 22 in Zillingtal (Austr.) — i 1638 X 14 Viennae [LNV a. 1638; A 29 141v] — p 1656 VII 30 Tyrnaviae Pr 4 v [G 15 390 395] — m 1673 X 31 Posenii [Cat. 1674].

1639-40 Viennae nov. — 41-4 Tyrnaviae praec. inf. cl., stud. phil. — 45 Passavii stud. theol. — 46-8 Graecii stud. theol. — 49-55 Sopronii praec. gram., conf., conc., praes. cas., min., praef. t. et san., cons., adm., proc. — 56-7 Tyrnaviae proc., sup. Selliae — 58 Miss. Andocs — 59-60 Tyrnaviae sup. Selliae, proc. — 61-2 Sopronii proc., conf., cons. — 63-5 Miss. Castr. — 66 Sopronii proc., conf., cons. — 67-9 Zagrabiae rect. — 70-1 Tyrnaviae proc., conf., reg. sem., cons. — 73 Jaurini praef. spir. et schol., conf., praes. cas., adm. [39-73].

In der Festschrift für Julius Franz Schütz, hgg von Berthold Sutter, Graz 1954
findet sich von Anton Kern ein Artikel "Die Promotionsschriften der Jesuitenuniversitäten" auf den
Seiten 38-47.

Auf S. 42 ist darin die 'Fußnote 12 interessant:

"Der Jesuit legt bei Eintritt in den Orden seine Adelsprädikate ab. Als Hochschullehrer muß er
akademische Grade erwerben; Doktor jedoch nennt er sich nur an der Universität bei offiziellen
Anlässen und als Autor wissenschaftlicher Werke, wenn dies im Interesse des Absatzes liegt."

Beste Grüße,

Norbert Allmer

Dr. Norbert Allmer
Diözesanarchiv
Bürgergasse 2/IV
A-8011 Graz
Tel: +43 (0)316-8041-213
Fax: +43 (0)316-8041-18107

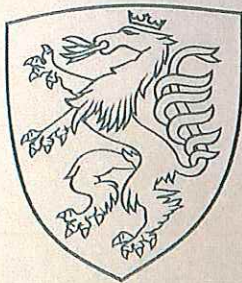
DER DOM

1438 - 1462 UM- BZW. NEUBAU AN STELLE
EINER ROMANISCHEN KIRCHE UNTER
KAISER FRIEDRICH III.

SEIT 1786 BISCHÖFLICHE KATHEDRALE KIRCHE.
SÜDSEITE "LANDPLAGENBILD," RESTE
EINER GOTISCHEN WANDMALEREI NACH 1480.

INNERES: "KREUZIGUNG MIT GEDRÄNG,"
TAFELGEMÄLDE (1457).

ZWEI ITALIENISCHE FRÜHRENAISSANCE-
TRUHEN, ELFENBEINSCHNITZEREIEN
UND EINLEGARBEITEN IN BEIN,
NACH MANTEGNA.

EHEM. JESUITENKOLLEGIUM

1572 - 97 VON BAUMEISTER VINZENZ DE VERDA
ERBAUT. IMPOSANTE HOFANLAGE.

IM ERDGESCHOSS DES NORDWESTTRAKTES DAS
REFEKTORIUM MIT REICHEM STUCKDEKOR
(ENDE DES 17. JH.).

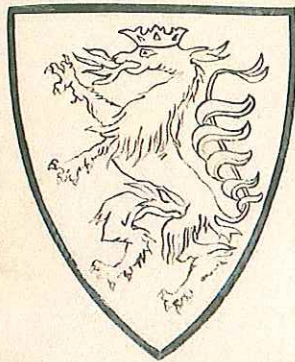
ÜBER IHM DIE NEUE KAPELLE (1962 - 63)
MIT FARBGLASFENSTERN VON
RUDOLF SZYSZKOWITZ.

RECHTS VOM ALTAR EINE SPÄTGOTISCHE
MADONNENSTATUE.

IM SÜDFLÜGEL PRUNKTREPPE (1712) UND
EHEMALIGE KAPELLE - SEIT 1963

VORTRAGSSAAL - MIT SCHÖNER STUCKDECKE
(UM 1690).

IM GARTEN FRANZ - XAVER - BRUNNEN (1734).

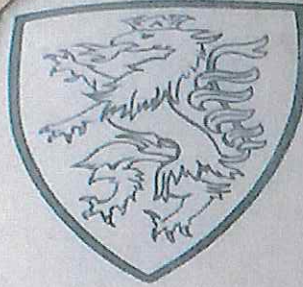

ALTE UNIVERSITÄT (1586 GEGRÜNDET)

DIE FARBIGEN MARMORWAPPEN ERZHERZOG FERDINANDS II. (LINKS) UND SEINER GEMAHLIN MARIA ANNA VON BAYERN (RECHTS) AN DER ECKE ZUR HOFGASSE STAMMEN AUS DER ERBAUUNGSZEIT (1607-09).

IM SÜDOSTWINKEL SPÄTRENAISSANCE-PORTAL.
IM HOF EIN MADONNENRELIEF AUS MARMOR
(ANFANG DES 17. JH.).

NACH AUFHEBUNG DES JESUITENORDENS (1773)
ERFOLGTE 1776-81 DER UMBAU IM NEUER
FASSADENGLIEDERUNG, WOBEI DIE ZWEISCHIFFIGE
AULA ZUR BIBLIOTHEK UMGESTALTET U. MIT
DEKORATIVEN ROKOKOMALEREIEN
VERSEHEN WURDE.

**DOMHERRENHOF
1597-1775**

ADELIGES JESUITENKONVIKT.

BAROCKFASSADE. PORTAL MIT SKULPTUREN-
SCHMUCK VON VEIT KÖNIGER. IM ERD-
GESCHOSS DIE „HEILIGEN-GEIST-KAPELLE“
MIT FRESKEN UM 1770.

**IM HOFE
„HERAKLES-BRUNNEN“
VON VEIT KÖNIGER.**

Fwd: news from Patrik
Herbert Gassner An: post

02.03.2018 10:22

6 Anhänge

01 Title page.JPG 02 Title page.JPG 03 Title page.JPG 04 Kausich - year 1642.JPG

05 Kausich - year 1643.JPG 06 Kausich - year 1644.JPG

----- Forwarded message -----
From: Patrik Kunec <patrik.kunec@hotmail.com>
Date: Fri, 2 Mar 2018 08:55:25 +0000
Subject: news from Patrik
To: Herbert Gassner <herbert.gassner@gmail.com>

Hello Herbert,

I have written you an e-mail three days ago with the sad statement that I have found nothing about Kausich. But just yesterday I have obtained one interesting information from my colleague from Trnava (Tyrnau), she is working at the Trnava University. In the register of the students (Latin: "matricula studiorum") Kausich is registered between years 1642 - 1644 in three years of study (in Latin: "logici", "physici", and "metaphysici"). I add the scans of the relevant pages in the published register (just from the 17th century).

Sincerely,

Patrik

FEJEZETEK AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
TÖRTÉNETÉBŐL

11.

MATRICULA UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS
1635-1701

Budapest
1990

**MATRICULA UNIVERSITATIS TYRNAVENSIS
1635-1701**

**A NAGYSZOMBATI EGYETEM ANYAKÖNYVE
1635-1701**

Kiadásra előkészítette, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta:

ZSÖLDÖS ATTILA

Zsöldös Attila

Kiadja az Eötvös Loránd Tudományegyetem

Lektorálta:
Szögi László

Címlapon: A nagyszombati egyetem zászlaja a XVII. századból.

Hátsó borítón: A nagyszombati egyetem pecsétje

Fotó: CSÁTHY ZOLTÁN

MEGJELENT A KULTURÁLIS ÉS TÖRTÉNETI EMLÉKEINK
FELTÁRÁSA, NYILVÁNTARTÁSA ÉS KIADÁSA
KUTATÁSI PROGRAM TÁMOGATÁSÁVAL

HU-ISSN 0324 2919

HU-ISBN 963 462 558 4

Készült az ELTE Sokszorosítóüzemében

500 példányban

Felelős kiadó: dr. Szögi László

Felelős vezető: Arató Tamás

ELTE 90 169

Physici nostri

Alexius Fronde

Ladislaus Vis

Ladislaus Gombos

Externj

Andreas Czabaj

Matthias Besniak

Andreas Iegney

Michael Hagen

Christophorus Georgius Hilscher

F. Michael Czuklar
Ord. S. Pauli

F. Ferdinandus Winkler
Ord. S. Pauli

1^{mi} Eremitae
Professor

1^{mi} Eremitae
Professor

Matthias Theophylus Bardenus

Georgius Szómoggy

Petrus Szentiuany

Joannes Hannula

Stephanus Ruczka
seu Michalik

Joannes Siber

Simon Unguary

Joannes Dolar

Tobias Bakos

Michael Nebest

Valentinus Fabianus Galgas

Maximilianus Werbecz

Logici Nostri

Andreas Banko

Petrus Agoston

Balthasar Reinhart

Philippus Kaussich

Joachimus Mechtler

Sebastianus Miesl

Martinus Desi

Thomas Dokopendich

Externi

Adamus Janiczkouich

Fr. Aemilianus Vörös
Ord. S. Bened.

Adamus Martónfaluai

Nicolaus Zauodni
Petrus Szentiuanj
Simeon Medek
factus societate
Tobias Bakos
Valentinus Galgas

Victorius Dubskj
Bartholomaeus Keller
Martinus Prziklenk
Simon Martius

25

PHISICI Nostri

Andreas Banko
Balthasar Reinhardt
Joachimus Mechtler
Petrus Agoston

Philippus Kauschich
Sebastianus Miesl
Thomas Dokopendik

Externi

Alexander Mikulicz
Magnificus Dominus
Andreas Krsko
Adamus Janichkouich
Andreas Podhoranczky
Andreas Holiczky
F. Aemilienus Weres
Ordinis S. Benedictj
Balthasar Miko
F. Bonifacius Melegh
Ordinis S. Benedictj
Daniel Zebök
Franciscus Gregoriuich
Georgius Chmel
Georgius Csor

Georgius Jankuoich
Georgius Horuath
Gregorius Ikerwary
Joannes Csite
Joannes Dubouich
Joannes Dundich
Joannes Vitus Holzner
Joannes Jakustouich
Joannes Lingoi
Joannes Markouiczky
Joannes Paulinj
Joannes Vkschich
Lucas Besstky

THEOLOGI MORALES

Albertus Feies

Elies Tominicz

Joannes Jacostouich

Matthias Kurelowsky

Matthias Janouicz

Nicolaus Bolereczky

Nicolaus Miticzky

Paulus Lesczensky

Paulus Vduarhely

Stephanus Michalek

10

Metaphysici nostri

Andreas Banko

Balthasar Reinhardt

Joachimus Mechtler

Martinus Cuberus

Petrus Agoston

Philippus Kausich

Sebastianus Miesl

Thomas Bokopendich

Externi

Adamus Janichouich

F. Aemilianus Verres
ord. S. Bened.

Andreas Krsko

Andreas Holiczki

Andreas Podoranski

Balthasar Miko

Georgius Horuat

Georgius Chmel

F. Bonifacius Melegh
ord. S. Ben.

Georgius Jankouich

Georgius Juanek

Georgius Jker-uari

Joannes Lingoi

Joannes Vitus Holzner

Joannes Dubouich

Joannes Wuksich

Joannes Dundich

Michael Szent-Iuany

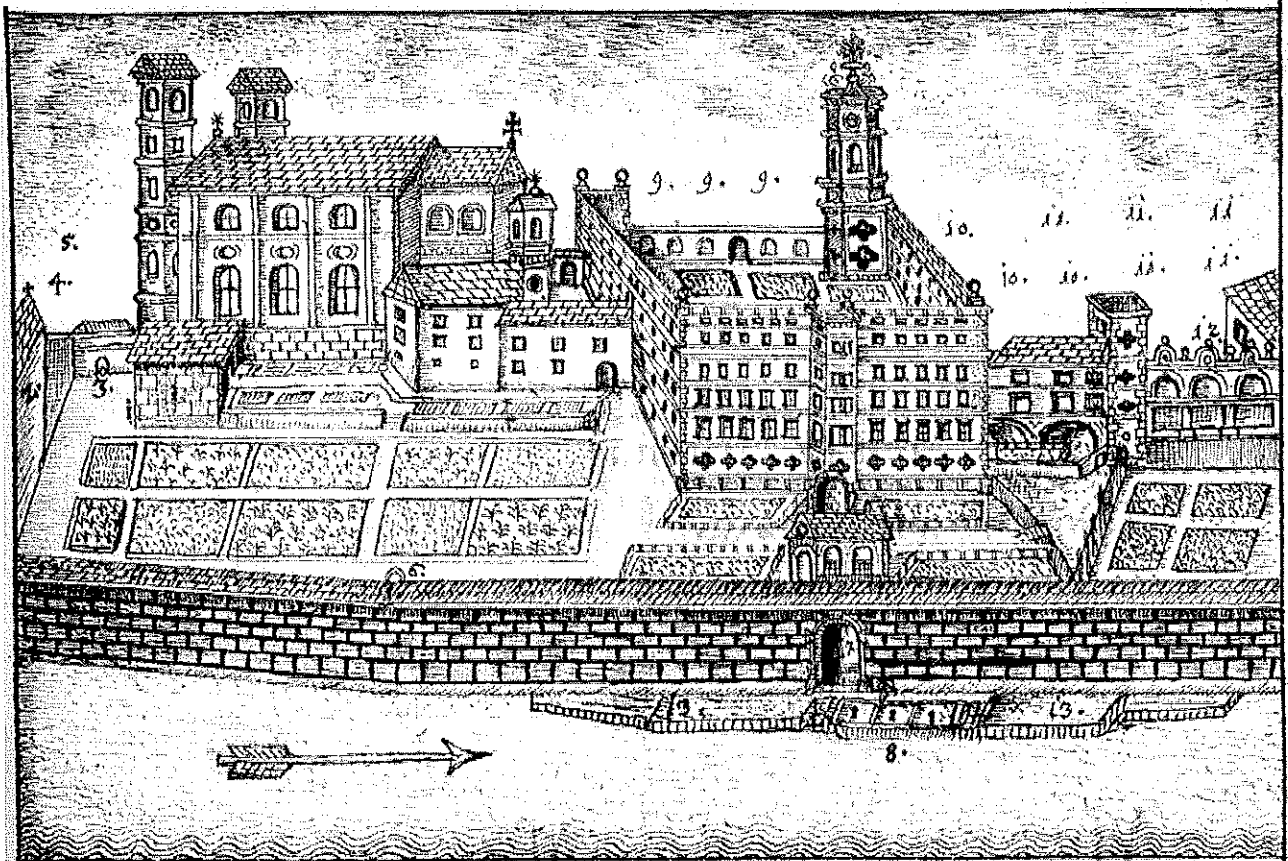
Martinus Herzigonia

Martinus Szopoczi

Stephanus Szolchanj

Simon Voynicius

Stephanus Szentbenedekj

Passau, Ansicht von Studienkirche und Jesuitenkolleg über den Inn. Federzeichnung. In: Liber oeconomicus collegii Passaviensis Societatis Jesu [...]. Papierhandschrift, Passau 1709. 12,4 x 18,9 cm. Sign.: S/Mst. 88.

(Klicken Sie auf das Bild für die Lupenfunktion)

[zurück zur Übersicht](#)

So sah das Schloss Kaiserebersdorf vor 350 Jahren aus.

Buch der Stadtarchäologie Wien, in dem spannend über die Ausgrabungen im und ums Schloss Kaiserebersdorf berichtet wird:

Die im alten Ortskern vom Bezirksteil Kaiserebersdorf gelegene Anlage hat eine wechselvolle Geschichte. Im Mittelalter diente das Schloss als Adelssitz, später den Habsburgern als Jagdschloss, beherbergte den ersten Elefanten Wiens, war Armenhaus, Monturdepot des Militärs und ist heute Strafvollzugsanstalt. Bei den Erweiterungen in den 1990er Jahren untersuchten Archäologen das Terrain gründlich. Über die faszinierenden Funde und Grabungsergebnisse kann man nun im reich bebilderten Buch „*Schloss Kaiserebersdorf. Vom Adelssitz zur Justizanstalt*“ nachlesen. Erhältlich in der Stadtarchäologie und im Bezirksmuseum am Enkplatz (Tel. 4000/ 11127).

Kaiserebersdorf gehört seit dem Jahr 1891 als Teil des 11. Bezirks Simmering zu Wien. Die alte Schreibweise des Namens lautet *Eberstorff*.

CHRONOLOGIE

1618 - 1648

23. Mai 1618 : „*Prager Fenstersturz*“ löst den Dreißigjährigen Krieg aus; böhmische Adlige werden zwei habsburgische Statthalter und einen Sekretär aus dem Fenster der Prager Burg;

22. August 1619 : Absetzung von *Ferdinand II.* als König von Böhmen durch die böhmischen Stände; Wahl des protestantischen *Kurfürsten Friedrich V. von der Pfalz* zum neuen Herrscher;

8. November 1620: Schlacht am Weißen Berg bei Prag – kaiserliche Truppen siegen, *Friedrich V.* flieht; erste große Schlacht des Dreißigjährigen Krieges;

Juni 1621: *Ferdinand II.* setzt seinen Anspruch auf die böhmische Krone durch, lässt 27 aufständische Adelige hinrichten, Rekatholisierung;

1625: *Christian IV.*, der protestantische König von Dänemark, greift gegen Kaiser *Ferdinand II.* in den Krieg ein;

1630: Kriegseintritt Schwedens unter König *Gustav II. Adolf*;

1631: Frankreich und Schweden verbünden sich;

1632: Schweden nehmen Augsburg und München ein;

16. November 1632: Gustav II. Adolf fällt in der Schlacht bei Lützen;

1645: Schweden dringen bis Wien und Prag vor;

1648: Westfälischer Frieden; am 24. Oktober 1648 unterzeichneten die Botschafter Kaiser Ferdinands III. (1608 – 1657), der Königin Christina von Schweden (1626 – 1689) und König Ludwigs XIV. von Frankreich (1638 – 1715) den Frieden in Münster; die Städte Münster und

Heiligen Römischen Reiches Deutscher Nation gewählt; katholischer „*Hardliner*“; nach dem Tod von Ferdinand II. wurde **Ferdinand III.** (1608 - 1657) Kaiser;

General Tilly (1559 – 1632); nahm am 19. September 1622 nach Belagerung das protestantische Heidelberg ein; Plünderung des protestantischen Magdeburg am 20. Mai 1631 unter Tilly; er wurde 1632 in einer Schlacht gegen die Schweden verwundet und starb an seinen erlittenen Verletzungen;

Generalissimus Johann Tserclaes Graf von Tilly; seine Eroberung Magdeburgs 1631 kostete etwa 20 000 der 35 000 Einwohner das Leben;

Wallenstein – erhielt am 7. April 1625 den Oberbefehl über die kaiserlichen Truppen; er wird am 25. Februar 1634 auf Befehl von Kaiser **Ferdinand II.** in Eger ermordet; der kaiserliche **Generalissimus Albrecht von Wallenstein** - seine Strategie bestand darin, die Schweden von allen Nachschubverbindungen abzuschneiden; der böhmische Adlige **Albrecht Wenzel Eusebius von Waldstein** (1583 – 1634) wurde von seinen Zeitgenossen meist der „*Friedländer*“ genannt, seit **Friedrich Schiller** überwiegend **Wallenstein**, **Friedrich Schiller** schrieb 1792 seine „*Geschichte des Dreißigjährigen Krieges*“; sein Drama „*Wallenstein*“ wurde 1799 uraufgeführt;

Die **Kroaten** in ihren roten Umhängen und Fellmützen waren jeweils mit einem Karabiner und einem Paar Pistolen bewaffnet. Sie griffen in einem rasanten Zickzackritt an, bei dem sie erst ihre rechte, dann ihre linke Pistole abfeuerten, dann den Karabiner, bevor sie zum Nachladen davongaloppierten. Mit der Eskalation des Krieges brach oft die Versorgung der Soldaten zusammen, das „Beutemachen“ wurde deshalb ihre wichtigste Versorgungsquelle. Bis zum Ende des Krieges 1648 standen rund 20 000 Kroaten unter habsburgischem Kommando. Die **Kroaten** bildeten hochmobile Einheiten leichter, also ungepanzelter, Kavallerie. Sie waren besonders gefürchtet, weil sie sich durch Beutezüge selbst versorgen mussten. Überfälle auf Dörfer, Gräueltaten an

König Christian IV. von Dänemark (1577 – 1648) – erste ausländische militärische Intervention in den deutschen Gebieten, gefolgt im Sommer 1630 von Schweden; Frankreich griff 1635 in den Krieg ein;

Herzog Christian von Braunschweig-Wolfenbüttel (1599 – 1626); er ließ 1622 das katholische Paderborn plündern; er beschlagnahmte den unter dem Hochaltar versteckten Schatz des Domkapitels und stahl den Silberschrein mit den Gebeinen des hl. Liborius und liturgische Geräte; daraus ließ er Silbermünzen prägen, um den Sold für seine Landsknechte bezahlen zu können – diese Münzen wurden im Volksmund „*Pfaffenfeindtaler*“ genannt, weil sie die Aufschrift trugen „*Gottes Freundt – Der Pfaffen Feindt*“.

Kurfürst Friedrich V. von der Pfalz (1596 – 1632), „*böhmischer Winterkönig*“ in Prag; verheiratet mit der englischen Königstochter **Elizabeth Stuart** (1596 – 1662); er floh nach der Schlacht am Weißen Berg bei Prag am 8. November 1620 in die Niederlande; nach seinem Sturz erschienen Flugblätter mit Spottversen über ihn;

TÜRKEN

1593: Osmanisches Reich erlärte dem Heiligen Römischen Reich Deutscher Nation den Krieg; „*Langer Türkenkrieg*“ von 1593 bis 1606;

1579: Festung Karlstadt (Karlovac) erbaut, benannt nach Erzherzog Karl II;

1594: Einnahme von Raab (Győr) im September 1594 durch die Türken; Rückeroberung durch

Peter Hagendorf entdeckt, welcher im Dreißigjährigen Krieg rund 22.500 Kilometer zurücklegte. Er wurde in der Schlacht um Magdeburg verwundet, seine mitgereiste Ehefrau versorgte ihn und holte noch aus der schon überall brennenden Stadt einige Beutestücke heraus, die dann verkauft werden konnten. Auch in den Werken von **Martin Opitz** (1597 – 1639), einem der bedeutendsten deutschen Barockdichter, finden sich viele Bezüge zu den Kriegswirren in seiner Lebenszeit. Zusätzlich zu den kriegerischen Auseinandersetzungen gab es dauernd Pestausbrüche. Der italienische Barockmaler **Antonio Zanchi** (1631 – 1722) hat in einem seiner beeindruckenden Gemälde namens „*Pest in Venedig*“ den Ausbruch der Seuche im Jahr 1630 in Venedig dargestellt.

Die **Universitätslandschaft** umfasste vier Fakultäten. Die theologische galt als die wichtigste, die juristische als die angesehenste und ertragreichste. Die medizinische Fakultät hatte die niedrigsten Studentenzahlen. Die vierte Fakultät, die philosophische, war den drei anderen untergeordnet – ihre Professoren bezogen geringere Gehälter und mussten bei öffentlichen Veranstaltungen hinter ihren Kollegen sitzen. Die philosophische Fakultät bildete aber die Voraussetzung, um überhaupt an den anderen Fakultäten studieren zu dürfen, denn sie lehrte die *sieben freien Künste*, die *Artes liberales*. Das *Trivium*, also der „Dreiweg“, vermittelte Grammatik, Rhetorik und Logik anhand der Sprache Latein, Griechisch und Hebräisch. Arithmetik, Geometrie, Astronomie und Musik wurden im *Quadrivium*, dem „Vierweg“, unterrichtet. Nach dem Westfälischen Frieden kam es zu Neugründungen von Universitäten, etwa in Bamberg, und zu Universitaterweiterungen in Duisburg, Kiel etc. **Bibliotheken** waren hochgeschätzt. Als „*Mutter aller Bibliotheken in Deutschland*“ galt die Heidelberger Bibliothek, die *Bibliotheca Palatina*. Sie wurde geraubt, Papst Gregor XV. erhielt sie vom bayrischen Herrscher Maximilian I., als die Kurpfalz in seine Verwaltung überging – gegen den Widerstand der Bürger der Stadt wurden im Februar 1623 über 3500 Manuskripte und 6000 Bücher auf 50 Wagen geladen und unter militärischer Begleitung nach Rom gebracht. Nach einer Tradition, welche aus dem Jahr 1479 herrührt, verliehen englische Universitäten **Ehrendoktorate** an verdiente Zeitgenossen.

WIEN – PASSAU – GRAZ

Philippus KAUSICH begann sein Studium im Jahr 1641 in *Tyrnau*. Die Jesuitenuniversität von *Tyrnau* (*Nagyszombat, Trnava*) war erst im Jahr 1636 gegründet worden. Der Orden stand damals in seiner Hochblüte – die habsburgischen Kaiser hatten Jesuiten als Beichtväter, etwa Ferdinand III. Johannes GANS und Leopold I. Johann SCHEGA. Der Jesuit Martin PALKOVICH (1602 – 1662), in dessen Hände Philippus KAUSICH seine ewige Profess ablegte, bekleidete auch das Amt eines Kanzlers der Universität Tyrnau.

Seine beiden Noviziatsjahre verbrachte KAUSICH 1639 und 1640 in Wien. Die Diözese Wien wurde **1469** gegründet und **1722** zur Erzdiözese erhoben. Ihren heutigen Gebietsumfang erhielt sie **1729** (Einbeziehung ehemals passauischen Diözesangebietes) und **1785** („ *josephinische Diözesanregulierung*“, Einbeziehung von Pfarreien, die früher zum ungarischen Bistum Győr/Raab gehört hatten).

1646 bis **1648** studierte KAUSICH in Graz, wo er auch zum Priester geweiht wurde. Im Jahr **2018** wird das **800-jährige** Bestehen der Diözese Graz-Seckau gefeiert, weiterführende Informationen sind auf der Webseite www.800-jahre-graz-seckau.at zu finden. Das **1218** gegründete Bistum Seckau war nach Gurk (**1072**) und Chiemsee (**1215**) das dritte Salzburger Suffraganbistum. Die Abtei Seckau, der „*Dom im Gebirge*“, war bis **1782** Bischofssitz. Erst dann wurde der Bischofssitz nach Graz verlegt. Die kirchlichen Gründungsväter der Diözese Graz-Seckau waren **1218** der damalige Salzburger Erzbischof Eberhard II. und Papst Honorius III., dessen päpstliche Erlaubnis vom **22. Juni 1218** datiert. Das heutige Diözesangebiet umfasst **22** Dekanate mit **388** Pfarren und etwas über **800.000** Gläubigen. Die Marktgemeinde Seckau mit ihrer Benediktinerabtei

1645 begann Philippus KAUSICH sein Theologiestudium in Passau, welches er dann in Graz fortsetzte. **1645** ist das „*Passauer Jahr*“ in seiner Biographie. Schon im Jahr **739** wurde Passau Bischofssitz, zuständig und wichtig für die Bekehrung der im Osten angrenzenden noch heidnischen Völker. Im Jahr **1217** wurde Passau zum Fürstentum erhoben und seine Bischöfe zu Reichsfürsten ernannt. Erst **1803** kam Passau zu Bayern. Passau wird am linken Donauufer von der *Veste Oberhaus* überragt – **1219** gegründet, war sie Burg und Residenz der Fürstbischöfe. Mit rund 65.000 Quadratmetern umbauter Fläche ist sie eine der größten erhaltenen Burganlagen Europas. Zwischen **1250** und **1482** erlebte sie fünf Belagerungen, die aber alle erfolglos blieben. Auf der *Veste Oberhaus* gibt es heute das gleichnamige Museum www.oberhausmuseum.de, in dem man sich näher mit der Geschichte Passaus beschäftigen kann. Ab dem 10. Jahrhundert erstreckte sich das Großbistum Passau über Linz und Wien bis zur ungarischen Grenze. Es war einst das größte Bistum des Heiligen Römischen Reiches Deutscher Nation. Der letzte Fürstbischof, **Leopold Leonhard Raymund Graf von Thun**, ging nach der Säkularisation **1803** nach Prag ins Exil. **1807** wurde das Dekanat Mattsee, Oberösterreich, an das Erzbistum Salzburg abgetreten. Damit wurde Passau endgültig zu einer *ausschließlich* bayerischen Diözese.

Bischof Dr. Stefan OSTER SDB (Salesianer Don Boscos) ist am **24. Mai 2014** von Erzbischof Reinhard Kardinal MARX zum **85.** Oberhirten der Diözese Passau geweiht worden. Er wurde **1965** geboren, hat einen Abschluss an der Universität Oxford und eine Habilitation vorzuweisen. Er betreibt auch einen lesenswerten Blog unter <https://stefan-oster.de>, auf dem sich Predigten, Gastbeiträge etc. finden.

Um 1500 stieg Passau zu einer überregional bedeutsamen Handelsstadt auf. Exportartikel waren Graphit, Keramik und Schwerter, die unter dem Namen „*Passauer Wolfsklingen*“ in ganz Europa höchst begehrt waren. In Passau wurde auch Handel mit Salz, Getreide, Gewürzen und Leinen

der Dom St. Stephan hat **drei** Türme, die **drei** Flüsse Donau, Inn und Ilz prägen die Stadt, welche im „*Dreiländereck*“ von Bayern, Tschechien und Österreich liegt.

1676 gab es in Passau eine „*Kaiserhochzeit*“ zu sehen – Leopold I. vermählte sich mit Eleonore von Pfalz-Neuburg.

Am Donauufer liegt das Rathaus von Passau aus dem **14.** Jahrhundert mit seinem **38** Meter hohen Turm. Unweit davon befinden sich die ehemalige Jesuitenkirche St. Michael und das ehemalige Jesuitenkolleg. Die Neue Bischöfliche Residenz mit Domschatz- und Diözesanmuseum wurde zwischen **1712** und **1730** im Stil des Wiener Spätbarocks errichtet. Im Jahr **1645** als Ballhaus errichtet, gehört das heutige Stadttheater zu den wichtigsten Bühnen in Bayern. Die **1984** bis **1986** freigelegten Fresken der einstigen Fürstbischöflichen Bibliothek, die **1694** Johann Carlone schuf, zeigen eine Scheinarchitektur mit Personifikationen verschiedener Künste und Wissenschaften.

Im Jahr **1501** gab es das erste dokumentierte Hochwasser in Passau. Mit einem Donauegelstand von **13,20 Metern** war es auch das bisher verheerendste. Die günstige strategische Lage am Zusammenfluss dreier Flüsse war für die Stadt Passau sowohl Fluch als auch Segen. In Donaueschingen macht sich die Donau auf den langen Weg zum Schwarzen Meer. Ihre Reise führt sie auch durch Bayern, in Regensburg erreicht sie ihren nördlichsten Punkt. An ihren Ufern reihen sich alte, geschichtsträchtige Städte. Passau ist die „*Drei-Flüsse-Stadt*“, hier treffen sich die Donau, der Inn und die Ilz. Seit jeher ist das Leben in Passau vom Wasser geprägt. Das „*Jahrhunderthochwasser*“ des Jahres **2013** beschädigte besonders stark Wohnungen, Betriebe, Schulen, Kirchen, Theater und Universität.

Hofbibliothek). Er war ein bedeutender Schriftsteller in lateinischer und deutscher Sprache, welcher sowohl Prosa als auch Poesie verfasste.

Die selige Gisela

Gisela wurde im Jahr **985** in oder bei Regensburg geboren. Bereits mit elf Jahren wurde sie zur Gemahlin des ungarischen Kronprinzen Vajk bestimmt. Nach seiner Taufe erhielt dieser den Namen des Passauer Dompatrions Stephan. Ihre Heirat fand um das Jahr **997** statt. Am Weihnachtstag des Jahres **1001** wurden Stephan und Gisela in Gran zum ersten ungarischen Königspaar ausgerufen, gesalbt und gekrönt.

Gisela hatte viel Leid in Ungarn zu ertragen – sie sah alle ihre Kinder sterben, zuletzt **1031** den Thronfolger Emmerich. Als im Jahr **1038** auch König Stephan starb (seine Heiligsprechung erfolgte schon **1083**), wurde sie als Witwe von der heidnischen Gegenpartei verfolgt, gefangengenommen und auch mißhandelt. **1042** befreite sie ihr Neffe, Kaiser Heinrich III., und geleitete sie in ihre bayerische Heimat zurück. Hier trat sie in das Benediktinerinnenstift Niedernburg zu Passau ein und wirkte dort als Äbtissin bis zu ihrem Tod am **7. Mai 1060** oder **1065**.

Um das Jahr **1420** wurde ihr ursprüngliches Grab geöffnet und das Hochgrab in der jetzigen Form errichtet. Im 18. Jahrhundert bemühte sich der Veszprémer Bischof, die Gebeine Giselas nach Ungarn zu überführen. Gleichzeitig betrieb der Passauer Fürstbischof, allerdings vergeblich, ihre Heiligsprechung. Zwischen **1908** und **1918** erfolgte eine erneute Öffnung ihres Grabes.

Nach der abermaligen Öffnung des Grabes **1995** wurde für das Erzbistum Veszprém Knochen des rechten Armes entnommen. Eine Untersuchung der Gebeine ergab, dass Gisela eine schlanke, groß gewachsene Frau gewesen war, die bei ihrem Tod zwischen **60** und **70** Jahre alt gewesen war. Es erfolgte die Konservierung sämtlicher Gebeine durch das bayerische Landesamt für Denkmalpflege. Am **5. April 2000** erfolgte die feierliche Beisetzung. Der Schädel ist jetzt in einem eigenen Schrein verwahrt, der durch die Arkaden des Hochgrabes eingesehen werden kann.

Im Jahr **1975** wurde ihre Verehrung als Selige auch von Rom offiziell anerkannt.

Die Geschichte des Kollegs der
Gesellschaft Jesu in der könig-
lichen Freistadt Sopron (Ödenburg).

1636 — 1773
VON

DR. ROBERT SCHWARTZ VON MEGYES.

Historisch-
Kulturwissenschaftliche Fakultät

Ass.-Prof. Mag. Dr. Alois Stuppner

Institut für Urgeschichte
und Historische Archäologie

Franz-Klein-Gasse 1/3

A-1190 Wien

Tel.: +43-1-4277-404 55

eFax: +43-1-4277-840455

Email: alois.stuppner@univie.ac.at

Homepage: <http://ufg.univie.ac.at/>

An die
Gemeinde Zillingtal
z. Hd. Herrn Bürgermeister Johann Fellingner

Landstraße 3
7034 Zillingtal

Wien, 24.03.2016

Betrifft: Errichtung eines Archäoparks in Zillingtal

Sehr geehrter Herr Bürgermeister, sehr geehrter Herr Dr. Gassner!

Seit Mitte der 80ziger Jahre steht Zillingtal im Zentrum der archäologischen Forschung, die vom Institut für Urgeschichte und Historische Archäologie (ehemals Institut für Ur- und Frühgeschichte) der Universität Wien durchgeführt wurde. Im Fokus der Forschungen stand das awarenzeitliche Gräberfeld in der Flur „am Schimmelberg“ mit 797 Gräbern, das unter der Leitung von Falko Daim, Direktor des Röm.-Germ. Zentralmuseums Mainz, ehemals Professor am Institut für Urgeschichte und Historische Archäologie der Universität Wien, in den Jahren 1985 bis 1994 freigelegt wurde. 211 Gräber davon waren schon in den Jahren 1927 und 1930 durch Julius Caspart ausgegraben und veröffentlicht worden. Das Gräberfeld ist somit der größte freigelegte awarenzeitliche Friedhof in Österreich. Die Nekropole wurde von der Frühawarenzeit II bis in die Spätawarenzeit III belegt, was absolutchronologisch der Zeitspanne etwa von 630/650 bis 800/820 n. Chr. entspricht. Eine umfassende Bearbeitung des Gräberfeldes befindet sich in Vorbereitung.

Im Laufe der Ausgrabung des Gräberfeldes wurde bei Feldbegehungen auch die dazugehörige Siedlung im Bereich der Flur Mittersteig, auch Wiesenfeld und Fünftehnerschlag genannt, entdeckt. Sie liegt etwa 1 km östlich bis südöstlich des Gräberfeldes. Siedlung und Gräberfeld liegen in direkter Sichtverbindung, was ihre Zusammengehörigkeit bestätigen soll. Orientierungs- und Ausgangspunkt waren das Wohngebäude einer römischen Villa, das bei Luftbildbeobachtungen nahe beim Zillingtal Bach entdeckt wurde und durch magnetometrische Untersuchungen detailliert erfasst werden konnte. 1993 wurden eine systematische Oberflächenaufsammlung und Testgrabungen durchgeführt, die zur genauen Lokalisierung der Siedlungsbereiche führten. Fazit ist, dass der awarenzeitlichen Siedlung des 7. und 8. Jahrhunderts eine römerzeitliche Siedlung des 1. bis 5. Jahrhundert n. Chr. vorausgeht.

Das Besondere an dieser frühmittelalterlichen Siedlung scheint der Nachweis von Eisenschmelzöfen zu sein. Dabei standen Fragen hütten- und schmiedetechnischer Prozesse im Vordergrund. Es wurden zwei Rennöfen freigelegt. Das Erz soll aus Kleinstlagerstätten im unmittelbaren Einzugsgebiet des Zillingtaler Baches stammen. Von der Siedlung selbst wurden ein Pfostenbau und zahlreiche Gruben dokumentiert. Eine direkte Wiederbenutzung des römischen Gebäudes konnte nicht belegt werden. Lediglich Pfostengruben stören römische Estrichreste, was eine frühmittelalterliche Bebauung durch Pfostenbauten direkt am Platz der römischen Villa bestätigte. Bei dem freigelegten Siedlungsteil dürfte es sich

aufgrund der Nachweis von Eisenschmelzöfen um der Rand der Siedlung handeln, die Wohnbauten sind entfernt an anderer Stelle zu suchen.

Das archäologische Fundgebiet liegt im Einzugsgebiet des Zillingtal Baches, der westlich von Zillingtal bis zu seinem Quellgebiet ein breites Sohlthal bildet, dessen Hänge und Terrassen bevorzugte Siedlungsstandorte ur- und frühgeschichtliche Siedlungen waren. So liegt das Gräberfeld im Bereich der beiden Quellen, die den Zillingtal Bach speisen, und die römische Villa sowie frühmittelalterliche Siedlung am Zusammenfluss eines aus dem Nordwesten kommenden Wassergrabens mit dem Zillingtal Bach. Die römische und frühmittelalterliche Besiedlung konzentriert sich auf den Mittel- und Niederterrassen der nach Ostnordost bzw. Südwest ausgerichteten Hänge, die **früh- und mitteljungsteinzeitlichen** Siedlungsplätze hingegen vor allem auf die oberen Hangbereiche.

Die ältesten archäologischen Siedlungsbelege in der Gemeinde Zillingtal sind neolithische Funde vom Rudolfshof und aus der Ried Mittenwald. Sie gehören in die Zeit um 5.500 bis 5000 v. Chr. Zillingtal gehört somit zu den wenigen Orten in Niederösterreich, wo Belege der frühesten bandkeramischen Ackerbauern überliefert sind. Bereits 1944 wurden in einem Bombentrichter in der Ried Mittenwald ein altneolithisches vollplastisches Idol, die sogn. Venus von Zillingtal, gemeinsam mit einigen Scherben, die verloren gegangen sind, geborgen. Das Stück wurde erst 1990 den zuständigen Fachleuten vorgelegt. Es handelt sich um ein vollplastisches Idol des Altneolithikums aus der vortopfkopfkeraamischen Phase der Linearbandkeramik.

Am Ostabfall des Mitterberges, einem Geländesporn, der die Fortsetzung des Schimmelberges bildet und vom Zillingtalbach im Südwesten und vom aus dem Nordosten kommenden Wassergraben begrenzt, konnte bei den systematischen Geländebegehungen Oberflächenfunde der Linearbandkeramik, Silex- und Steingeräte, aufgesammelt werden. Der Mariazellerweg führt heute mitten durch die Siedlungsstelle. Die aufgesammelten Funde befinden sich unter den zahlreichen Fundgegenständen im Depot des Instituts für Urgeschichte und historische Archäologie der Universität Wien und sind derzeit nicht auffindbar. Eine geomagnetische Prospektion 1992 in diesem Bereich lässt zwar Grubenkomplexe und Grabenstrukturen erkennen, führten aber bei der Testgrabung 1993 nicht zu dem erhofften Ergebnis.

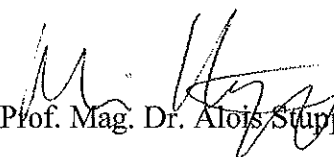
Über das Aussehen bandkeramischer Siedlungen und Häuser sind wir durch Ausgrabungen an anderen größeren Siedlungsplätzen wie des mittleren Burgenlandes in Neckenmarkt und südlichen Wiener Becken in Brunn am Gebirge gut informiert. Die linearbandkeramischen Bauernhöfe bestanden demzufolge aus riesigen trapezförmigen oder langrechteckigen Pfostenbauten, die eine Breite von 5 bis 7,5 m und eine Länge von bis zu 35 oder mehr Meter hatten und wahrscheinlich mit großen Satteldächern abgedeckt waren. Dieses liegt auf fünf parallelen Pfostenreihen. Entlang der gesamten Hauslänge findet man Längsgräben, die mit Traufen in Verbindung stehen dürften. Über die Innenausstattung der Langbauten ist grabungsmäßig nichts bekannt, da die Lauffläche meist durch die Beackerung nicht mehr erhalten ist. Z. B. in Neckenmarkt fand man einen Ofen, möglicherweise Backofen, als Brandstelle außerhalb eines Hauses.

Südöstlich des oben genannten awarenzeitlichen Gräberfeldes wurde am 10. September 1930 von J. Caspart eine 2,05 m tiefe Grube mit senkrechter Wand ausgehoben. Darin befand sich an der Nordseite eine schlecht erhaltene, linksseitige mittelneolithische Hockerbestattung der Bemaltkeramischen Kultur (Lengyel, 4.800 bis 4.300 vor Christus). Als Beigabe fanden sich drei Tongefäße, wovon eines ganz zusammengesetzt werden konnte. Es gehört in die Zeit der weiß bemalten Keramik, Stufe II a (~ 4.500 – 4.400 v. Chr.). Wo sich die dazugehörige Siedlung befindet ist nicht weiter bekannt.

1984 wurden in der Ortschaft Hauptstraße 38 im ehemaligen Pfarrhausgarten bei Erdbewegungen vier urzeitliche Gruben angeschnitten, die ins Spätneolithikum gehören. In der Grube 1 knapp über der Grubensohle fand sich ein menschlicher Schädel mit einer Trepanation der Badener Kultur (3500-3000/2800 v. Chr.). Es ist dies der älteste Nachweis einer Schädeltrepanation in Österreich, eines 35- bis 45-jährigen Mann, der diese auch überlebte.

Das Vorhaben der Gemeinde Zillingtal, die archäologischen Erkenntnisse vor allem der älteren Menschheitsgeschichte einem breiterem Publikum durch die Rekonstruktion von Gebäuden und durch Interaktion einem breiterem Publikum zugänglich zu machen, ist sehr begrüßens- und förderungswert. Das Institut für Urgeschichte und Historische Archäologie der Universität Wien wird in den ihm gegebenen Möglichkeiten breitest unterstützen.

Mit besten Grüßen

Ass. Prof. Mag. Dr. Alois Stuppner

(Institut für Urgeschichte und Historische Archäologie)

Dirt-Run-Ticket als „härtestes Packerl“ unterm Christbaum

Die Gegend um Eisenstadt ist ja für viele Dinge bekannt. Aber seit 2015 gibt es in Zillingtal eine weitere, mittlerweile europaweite Attraktion: Den Celtic Warrior Dirt-Run. 2016 wurde dieser Gatsch-Hindernislauf zum härtesten Dirt-Run Österreichs und zum dritthärtesten Dirt-Run Europas gewählt.

Vom Anfänger bis zum Profi

Am 3. März 2018 ist es wieder soweit: Dirt-Runner aus ganz Europa treffen sich wieder in Zillingtal und messen sich über Distanzen von 7 km+ bis 50 km+ – da ist vom Anfänger bis zum Experten für jeden etwas dabei!

Und als einer der härtesten Dirt-Runs in Europa zählt der Celtic Warrior Dirt-Run auch als Qualifikationslauf für die OCR-Europameisterschaft der Dirt-Runner 2018 in Dänemark! Auch die Jüngsten können sich

3. März 2018: der Celtic Warrior Dirt-Run in Zillingtal. Gsellmann

im Junior Dirt-Run über ca. 1,4 km kindergerecht untereinander messen.

„Nettes“ Weihnachtsgeschenk

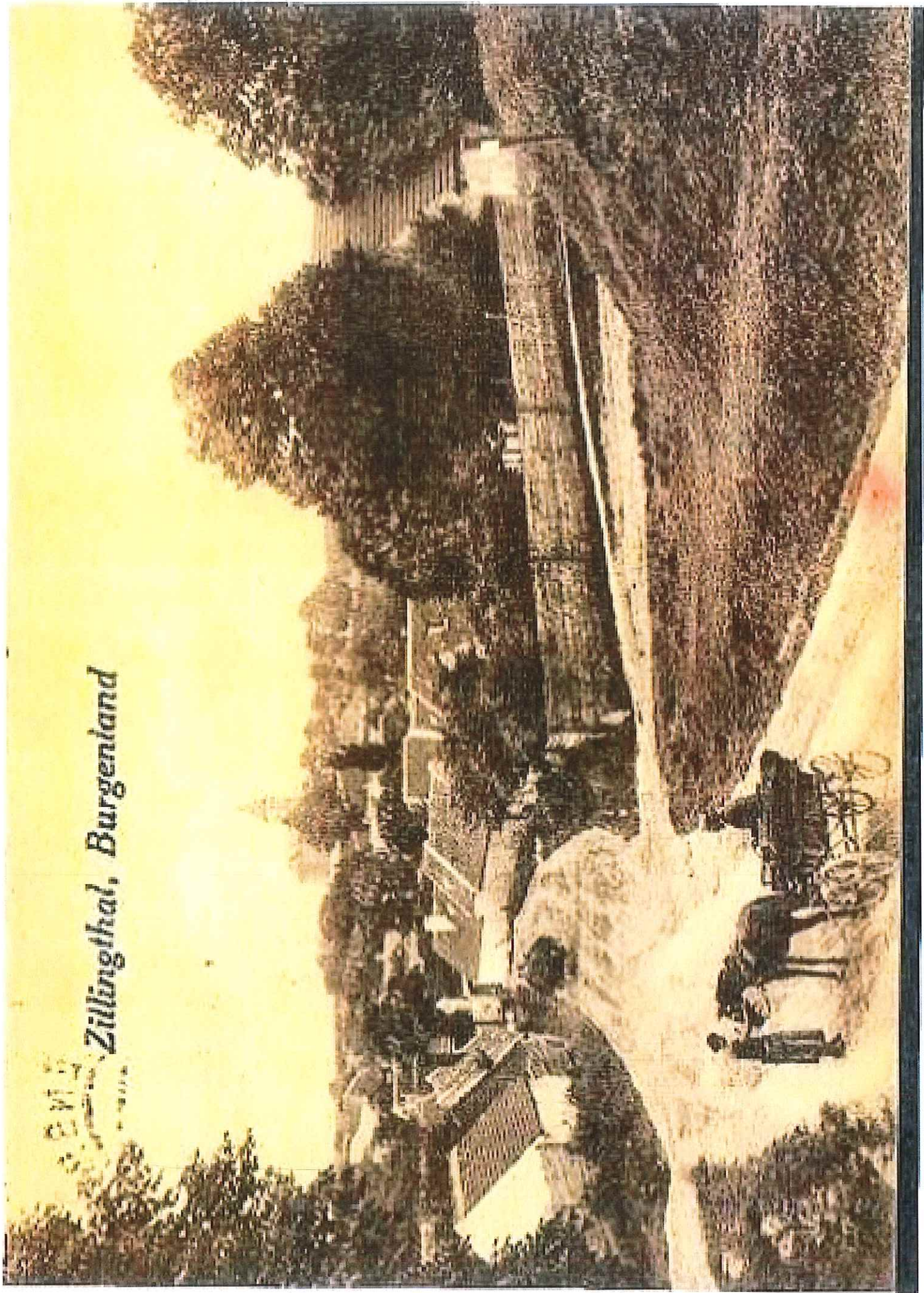
Legen Sie doch Ihren Liebsten einen Startplatz als Weihnachtsgeschenk unter den Christbaum! Anmeldung zum Celtic Warrior Dirt-Run unter: www.celtic-warrior.at

„Zillingtal Schimmelberg“ - Hallstattzeit

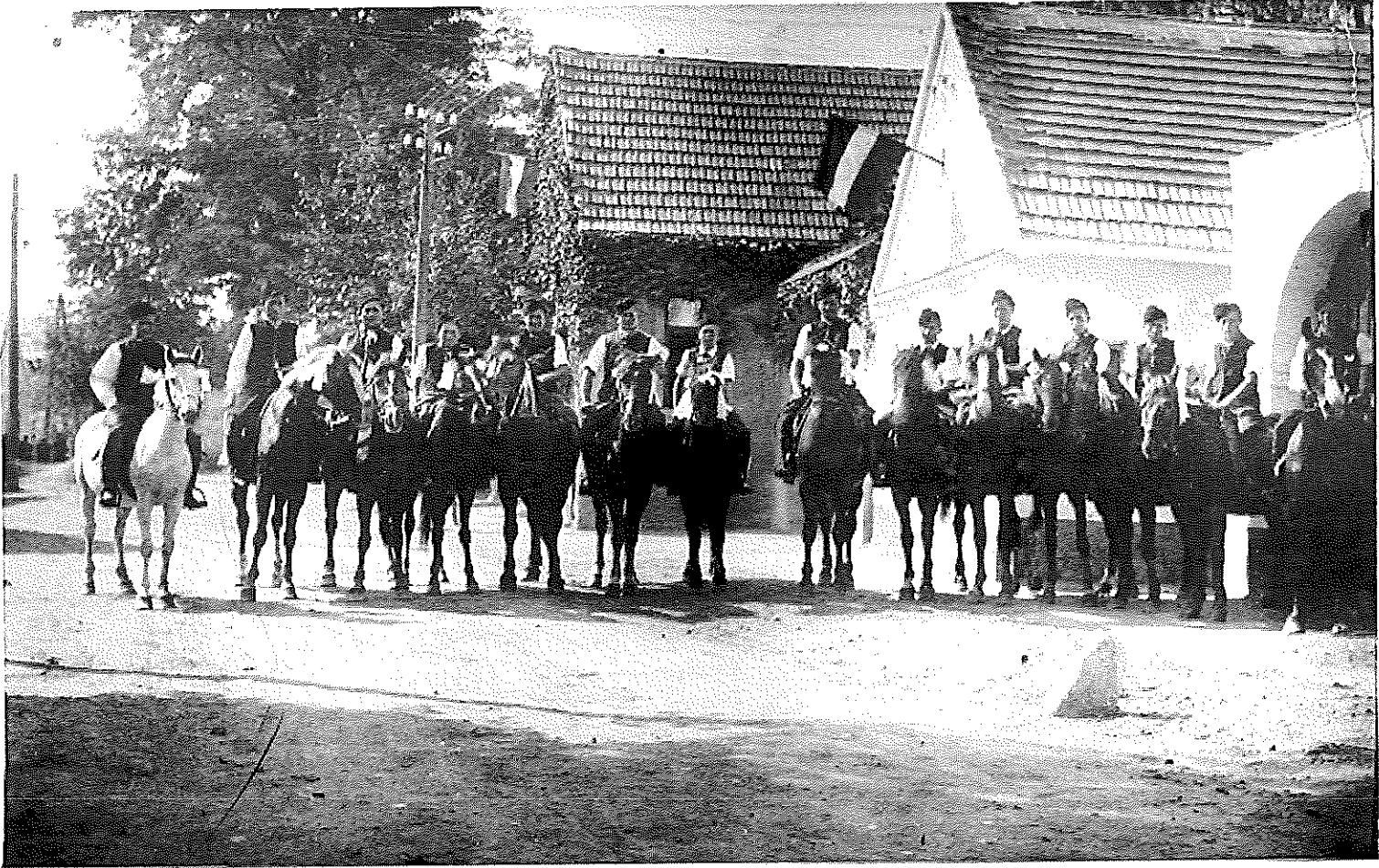
EMG
Zillingthal
1912

Zillingthal, Burgenland

Kath. Burschen und
Mädchenverein Zillingthal
am 1. Juli 1928

Rupprecht Mihály
CSISZKARDJARI FENYKÉPESZ
SOPRONBAN.